

Uměleckoprůmyslové museum v Praze
Výroční zpráva za rok 2004

Obsah:

Shrnutí činnosti UPM v roce 2004

Sbírky

Činnost restaurátorského oddělení

Činnost majetkoprávního oddělení

Výstavní činnost

Výstavy v hlavní budově muzea

Výstavy mimo budovu muzea

Výstavy ve spolupráci s jinými institucemi

Výstavy vysílané ze zahraničí

Návštěvnost muzea

Činnost oddělení komunikace

Výchovně – vzdělávací činnost

Činnost knihovny

Zpráva o činnosti – zámek Kamenice nad Lipou

Zpráva o finančním hospodaření

Úvodní slovo ředitelky – 119. rok činnosti UPM

UPM je od roku 2003 zařazeno jako státní instituce s postavením institucí národního významu. Vzhledem k dlouhodobým úkolům a plánům stanoveným Koncepcí UPM, rozsahu a významu sbírek národního i mezinárodního významu, k potenciálu vytvoření dalších možných souvisejících expozic v rozsahu samostatného muzea (Muzeum módy, Muzeum fotografie, Muzeum skla 20. století a další), nadále trvá záměr připravit návrh vložení slova *Národní* do názvu muzea. Pokračovala interní diskuse na toto téma.

Plnění obecně stanovených záměrů pro rok 2004:

Podle dlouhodobé koncepce UPM pokračovalo v projektu *Nový depozitář v Praze* (2004–2007) a v souvisejícím projektu rekonstrukce hlavní budovy a její rehabilitace jako výstavního prostoru (2007–2010), i když nic z původního harmonogramu již vlastně neplatí.

Nepodařilo se zařadit projekt do kategorie investičního záměru, aby mohl být zahájen nákup pozemku. Majitel zatím s prodejem vyčkává, Praha 13, kde se pozemek nachází, schválila jeho využití v územním plánu na stavbu pobočky UPM.

Postupným využíváním nových kapacit v zámku Kamenice nad Lipou bylo možné uvolnit nájemný depozitář v Ratboři, další nábytek je stále uložen na Lemberku a Duchcově. Depozitář Chlumín, který je stále více nevyhovujícím pro uložení sbírek, bude vyžadovat větší investici do oprav krovu atd. V rámci záměru zpřístupňování sbírek byla vytvořena nová stálá expozice na zámku Kamenice n. L. a pokračováno v rozšíření expozice na zámku Nové Hradky.

Podařilo se připravit přechod na centrální vedení správy depozitářů vytvořením zvláštního pracoviště pro centrální evidenci Demus, které také řídí externí zadávání zpracování inventárních karet. Odborná práce byla soustředěna zejména na institucionální grant (2004–9), s cílem vytvořit na toto téma stálou expozici v druhém patře hlavní budovy.

Standardy muzeí nově konstatované v zákonu č. 483/2004 z 29.7. 2004, tj. o poskytování veřejných služeb instituce, UPM již dlouhodobě plní ve všech položkách včetně přístupnosti pro handicapované osoby a volného vstupu pro seniory. UPM se aktivně zúčastnilo první Pražské muzejní noci se speciálním programem, neboť tuto akci již delší dobu iniciovalo.

Hlavní budova:

Byla dokončena zatím poslední část oprav statiky ještě v rámci úprav po povodních, při které se podařilo renovovat všechny prostory v levé části prvního podlaží a vytvořit nové (obnovené) prostory v prvním podzemním podlaží. Zde je další sklad knihovny, sklad a „karanténa“ restaurátorských dílen.

Zároveň byly zcela renovovány a zpětně nastěhovány kanceláře III. a IV. sbírky v tomto podlaží. Nezávisle byly opraveny také kanceláře a hygienické zařízení v dalším podlaží ve věži. Byla obnovena venkovní kanalizace poškozená při záplavách a přitom opravena a zprovozněna kašna zahrady. Replika vázy – vodotrysku – byla spolufinancována Společností přátel muzea.

Z programu ISO byl vybaven povodněmi poškozený prostor trezoru – posuvnými mobilními regály se zásuvkami (za finančního přispění holandské vlády) a klimatizací se zvlhčovačem. Z fondu ISO také byly zabudovány zvlhčovače do dalších sálů depozitářů na jižní straně, včetně zastínění oken elektricky ovládanými roletami. V letních měsících proběhlo zpětné nastěhování skladu knihovny a byl zprovozněn nákladní výtah.

119. rok byl pro UPM významný především tím, že byla dokončena **obnova zámku v Kamenici nad Lipou** a po zprovoznění EZS a EPS začal být objekt využíván jako pobočka UPM. Podle koncepce využití zámku nejen pro depozitáře ale i pro expozice, byly v první fázi vytvořeny tři prohlídkové okruhy: sál s dokumentací obnovy objektu, podzemní prostory s výstavním sálem a expozice kovaných prací ze železa v odkrytém renesančním sále. Do jižní části objektu se přestěhovalo Městské muzeum Kamenice n. L. včetně depozitáře. Do sálů v prvním patře pak byla přestěhována sbírka nábytku 19. a 20. století, která byla

dočasně uložena v pronajatém objektu v Ratboři. Pod vedením arch. Karla Lapky pokračovala rovněž spolupráce s ateliérem designu a ateliérem multimediálních komunikací UTB ve Zlíně na vytvoření společného vizuálního stylu zámku, instalaci expozic a orientačního systému. Studenti se aktivně zúčastnili intenzivní práce na otevření expozic k 3.červenci, kdy byl objekt slavnostně zpřístupněn pro veřejnost (zúčastnilo se 1200 osob). Ke dni Evropského kulturního dědictví v září pak byla instalována expozice Aleny Matějkové *Létající koberce a Cesta*.

Výstavní činnost je nadále stěžejní činností instituce ve všech jejích polohách: při vlastních výstavách, spoluúčasti ve stálých expozicích dalších subjektů, zahraničních výstavách vlastních a zásadních zápůjček, stejně jako při zapůjčování do výstav vytvořených dalšími institucemi. Počátkem roku pokračovala výstava *Přírůstků do sbírek UPM 1992 – 2002*, kde jsme mohli předvést rozmanitost sbírek a způsobů jejich rozšiřování. Další výstava *František Drtikol: Fotografie 1918–1935* přitáhla rekordní počet návštěvníků s průměrnou návštěvností 456 osob denně. Další dvě výstavy byly plánovány jako doprovod dvěma specializovaným mezinárodním konferencím v Praze: první byla výstava *Proměny vlákna/ Osobnosti české krajky 2. poloviny 20.století* u příležitosti Krajkářského světového kongresu OIDFA, ke kongresu Mezinárodní asociace typografů (ATYPI) byla zpřístupněna výstava *Experiment a typografie (česká a slovenská typografie 80.–90.tých let 20. století)*. Již pravidelně zařazujeme na začátek října výstavy designu, které jsou pak součástí Designbloku v Praze. V r. 2004 to byla mimořádná výstava *Skandinávský design: Víc než mýtus*, připravená kurátorsky v Muzeu užitého umění v Oslu. Výstava byla od počátku plánována i pro Prahu, kdy i architektura výstavy počítala s limitujícím prostorem výstavního sálu UPM. Vzhledem k reprezentační účasti všech zastupitelských úřadů severovýchodních zemí v ČR jsme pro uspořádání slavnostního zahájení museli pronajmout halu Rudolfinu, neboť naše prostory jsou pro větší shromáždění zcela nevyhovující. V pobočce Galerie Josefa Sudka na Úvoze byly uvedeny tři výstavy ze sbírky fotografie UPM, jedna jako vždy věnována přímo Josefu Sudkovi, druhá představující méně známou osobnost Arnošta Pikarta a třetí byla věnována fotografovi a sběrateli Rudolfu Skopcovi. Tato galerie má sice v průměru nízkou návštěvnost, ale je pro nás velmi významná tím, že můžeme v poslední autentické prostoře, kde Josef Sudek žil a tvořil, představovat bohaté sbírky fotografie muzea. V tradičně dobré spolupráci byla otevřena výstava *Sportovní móda* ve výstavních prostorách Jídelny Obecního domu, zásadní odbornou a sbírkovou spolupráci znamenala účast ve výstavě Moravské galerie v Brně *Videňská secese a moderna*, včetně odborných statí pro katalog výstavy. Ukázkou spolupráce s regionálními institucemi byla zápůjčka 259 předmětů na výstavu Marie Sedláčkové–Serbouskové do Muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Zásadní odborná spolupráce, zápůjčka a spolupřátelství byla také na výstavě *Vojtěch Preissig*, pořádané NG v jízdárně Pražského hradu, kdy ze sbírek UPM bylo zapůjčeno zásadní množství předmětů. Bez sbírkových předmětů UPM se neobešly ani výstavy Vlastislava Hofmana v Obecním domě, Franty Anýže tamtéž, výstavy využívající fond fotografie (Česká fotografie 1840–1850, Rudolfinum, Emil Filla–Josef Sudek v GHMP, Libeňský plynovod tamtéž), stejně jako fond grafických a knižních sbírek (A.Hoffmeister, GHMP, Cestička do školy tamtéž) nebo výstava Habsburské století v Clam–Gallasově paláci. Celkem na výstavy v ČR bylo uskutečněno 43 zápůjček na 1478 předmětů, v dlouhodobých smlouvách na výstavy a expozice má UPM uzavřeno 8 smluv na 2185 exponátů.

Zcela výjimečný byl pro UPM tento rok v **zahraničních výstavách**. Výstava *Ladislav Sutnar* byla přijata v Museum fur Gestaltung v Zurichu, v Neues Museum v Norimberku, v pobočce Neue Sammlung v Mnichově a v Beuijmans – Beuningen Museum v Rotterdamu. Všechny tři výstavy proběhly v úzké odborné spolupráci – pro každé místo bylo třeba, vzhledem k odlišné kulturně historické situaci, výstavu mírně obměnit. Pořadatelé také vždy trvali na tom, aby výstava byla připravena v intencích svého vzniku, tj. stejným týmem tvořeným českým kurátorem, architektky a grafiky, ve spolupráci s místním kurátorem. Ladislavu Sutnarovi se tak dostalo patriční prezentace a zařazení do evropského kontextu výtvarného umění, což bylo zaznamenáno především v odborných kruzích.

Tradičně dobrá spolupráce byla na repríze výstavy *Buquoyské sklo v Čechách* s Muzeem skla v La Granja ve Španělsku, s druhou prezentací v Zaragoze. Pouze pro Galerii DDD v Osace byla připravena výstava *Českého uměleckého plakátu 1960 – 2003*. Na objednávku byla pro korejský Soul (Kulturní centrum)

připravena reprezentativní výstava *České sklo*. Reprizována byla výstava *Jaroslava Rössler: Fotografie* ve Frankfurtu v Německu. Významná byla spolupráce s Moravskou galerií na výstavě *Český filmový plakát*, která byla vystavena v American Academy of Arts v Los Angeles, kde probíhala v době udílení filmových cen Oscar. Na tématické výstavy v zahraničí bylo zapůjčeno ve 13 smlouvách 89 předmětů. K většině zahraničních výstav byl vždy ve spolupráci s přijímající stranou vydán katalog, přičemž veškeré obrazové i textové podklady byly připraveny v **edičním úseku** UPM. Zde jsou editovány také všechny texty do výstav a expozic UPM a zpracovávány všechny žádosti o zapůjčení obrazového materiálu z domova (58) i ze zahraničí (36) pro publikování. Za tyto zápůjčky bylo mimo standardní sazby získáno pro knihovnu UPM 261 publikací. Za rok 2004 obdržela cenu za Nejkrásnější fotografickou publikaci kniha *František Drtikol: Fotografie z let 1918–1935*.

UPM bylo požádáno o zorganizování každoročního setkání zástupců muzeí a galerií neformálně sdružených v Museum–Network, které se zabývají vystavováním designu. Konference iniciovaná Vitra Design Museum se konala v pražském Goethe–institutu a byla pořádána v termínu konání akce Designblok. Její účastníci (24) se tak mohli seznámit s aktuálním děním na poli designu v České republice.

Základní činností muzea je také **akviziční činnost**. Významná je v tomto smyslu možnost výkupu mimořádných předmětů ohrožených vývozem z grantu ISO MK, kdy např. mimořádnou akvizicí je ložnice navržená Františkem Bílkem z roku 1912. Na upozornění kolegů ze zahraničních muzeí a po úspěšném vyjednávání s majitelkou antikvariátu v Římě jsme také prostřednictvím ISO získali unikátní soubor 29 kresebných návrhů skleněných lustrů jako vzorník firmy Steigerwald z doby kolem 1830. Ze zahraničního obchodu byla též získána prototypová stavebnice Build the town od Ladislava Sutnara spolu s několika dalšími dokumentačními materiály. V rámci výkupu předmětů ohrožených vývozem bylo možné získat výjimečné předměty habánské keramiky či ozdobný kovový pás od Jaroslava Horejce. Výjimečný je také nákup ilustrace k Rukopisu královéhradeckému od Mikuláše Alše, pocházející ještě z Waldesovy sbírky. Na tyto akvizice bylo poskytnuto **3 377 186 Kč**. Ve vlastním nákupu byly od soukromých majitelů či z nabídky v obchodech se starožitnostmi doplňovány sbírky zejména z hlediska jednotlivých oborů od šperků po nábytek, kdy z rozpočtu muzea mohlo být zapláceno **265 186 Kč**. Rozrůstá se však dále i dárcovství do sbírek – ze 143 získaných evidenčních položek bylo 110 darů. Jejich značnou část tvoří tzv. dárcovství ve spolupráci, což je ideální řešení, kdy kurátor sbírek získává předměty do sbírek na základě dohodnutého výběru z individuální současné produkce designerů, výtvarníků nebo výrobců. Zde je třeba připomenout projekt iniciovaný ministrem Pavlem Dostálem na vytvoření finančního fondu na nákup děl současnosti, pro který každá ze státních institucí vytvářela vlastní sbírkotvornou koncepci, včetně konkrétních akvizic. (Bohužel tento návrh nebyl vládou přijat). Individuálními dary ze rozrostla zejména sbírka oděvů 2. poloviny 20. století.

Odborná práce sbírkových oddělení (viz jednotlivé zprávy) sleduje zejména ochrannou a prezentační činnost podle ročního plánu. Vědeckovýzkumná činnost byla rozšířena v roce 2004 udělením institucionálního **grantu MK na výzkum Instituce moderního designu v ČR ve 20. století**, do něhož je zapojena většina odborných pracovníků UPM a také externisté. V rámci grantu, kdy v prvním roce proběhla především heuristika k tématu, budou v dalších letech stanovena témata jak publikační, tak výstavní (viz Zpráva IG). Na začátku roku byla také odevzdána závěrečná zpráva projektu Virtuální katalog evropského uměleckého skla financovaná z předstrukturálních fondů EU v rámci Culture 2000 s finančním příspěvkem MK. Projekt byl realizován formou pověření autorského týmu a vydán jako DVD, které má být využito především pro vzdělávací a propagační účely.

Pro zpracování sbírek v systému DEMUS bylo vytvořeno centrální pracoviště, které mělo v prvním období za úkol na základě příkazu č. 5 sledovat vybavení jednotlivých pracovišť a vytvářet jejich podporu. Došlo k výraznému posunu jak v počtu převedených údajů, tak ve využívání celého systému. (Viz. Stav databáze k 5.1.05)

Stav databáze k 5.1. 2004:

záznamy zaměstnanců	26753
záznamy externistů	19243
celkový počet záznamů	45996

PhDr. Helena Koenigsmarková
ředitelka

Financování muzea v r. 2004:

UPM hospodařilo v r. 2004 celkem s částkou 66 831 850,- Kč na provozní náklady, z této částky činila dotace ze státního rozpočtu 54 382 000,- Kč, zbytek byl tvořen zejména příjmy ze vstupného (3 949 370,- Kč) a z výstavní činnosti v zahraničí (4 252 000,- Kč), zde ale podstatnou část (3 004 000,- Kč) tvoří příjmy za výstavu České sklo v Soulu.

Největší část nákladů (19 990 tis. Kč) byla použita na mzdy.

Z provozních výdajů tvořily podstatnou část (10 754 tis. Kč) náklady na opravu budov, z nichž však částka 6 978 tis. Kč byla účelová dotace MK ČR na opravu fasád zámku v Kamenici nad Lipou, zbylá část byla použita na opravu historické budovy v Praze.

Celkově lze konstatovat, že příjmy dostačují na běžnou údržbu majetku s nímž UPM hospodaří, podstatné opravy a rekonstrukce, zejména historické budovy jsou však odkládány a lze proto očekávat nárůst potřebných prostředků.

Zcela selhala snaha o získání prostředků na zahájení prací na novém depozitáři.

JUDr. Evžen Balaš
správní ředitel

Činnost sbírky skla, keramiky a porcelánu

Hlavní úkoly – výstavy

V roce 2004 bylo ve sbírce skla, keramiky a porcelánu realizováno několik významných velkých výstav, především pro zahraniční muzea. Po úspěchu výstavy Buquoyské sklo 1621–1850 v Česku, Německu a Finsku jsme tuto výstavu představili ve dvou rozšířených reprízách v Zaragoze a La Granje ve Španělsku, opět s mimořádným ohlasem. (autorka výstavy H.Brožková, spolupráce J.Černovská). Ve Španělsku požádala muzea v La Granje a ve Valladolidu o další výstavu, kterou připravují H.Brožková a J.Schöttner („Mistrovská díla ze sbírky skla UPM“).

Rovněž výstavu České sklo – od renesance po současnost jsme v obměněné verzi představili v jihokorejském Seoulu pod názvem Bohemian Crystal (autoři M.Hlaveš, J.Schöttner, spolupráce L.Urbánková), v současné době je již dojednána repríza pro Finsko na podzim 2005.

Pokračovala výstava Ladislav Sutnara v Zürichu, Norimberku a Rotterdamu, na které se velkou měrou podílela naše sbírka (L.Urbánková).

Zápůjčky

Kromě samotných výstav jsme spolupracovali na několika výstavách partnerských institucí, z nichž nejvýznamnější byla výstava „Vlastislav Hoffman – Kubista nejtvrdošijnější v Obecním domě“ (M.Hlaveš, L.Urbánková). Významnou měrou jsme se podíleli na výstavě „Habsburské století“ pořádané Archivem hl.m.Prahy v Clam–Gallasově paláci, H.Brožková se podílela na výběru exponátů a katalogu, (spolupráce J.Černovská). V roce 2005 naváže na výstavu stálá expozice Habsburků ve Ctěnicích, kam sbírka zapůjčí velký soubor předmětů s habsburskou tematikou. Mimo uvedené projekty jsme uskutečnili několik meších zápujček a dále spolupracovali vedle českých i s mnoha zahraničními muzei, např. Glassmuseum Passau, Fundación Nacional del Vidrio Segovia, Kunsthistorisches a Technisches Museums, MAK Vídeň, Museo d'Arti Applicante v Miláně.

Akvizice

V roce 2004 se podařilo do sbírky získat několik mimořádných předmětů, např. několik předmětů z habánské fajánse, zakoupených z prostředků ISO Ministerstvem kultury. Sbírkou současnosti je průběžně doplňována především dary samotných výtvarníků (např. Jan Koblasa a M.Kerhartová) či škol a podniků, pravidelným dárcem je např. Moser Karlovy Vary. Prioritou sbírky při získávání nových akvizic zůstává mapování současné sklářské a keramické tvorby, zaměřené především na absolventy vysokých uměleckých škol. Do historických sbírek se snažíme získat předměty výjimečné historické a umělecké hodnoty, a to zejména bohemika, v menší míře i evropskou provenienci, vzhledem k náplni muzea.

Granty a jiná vědecko výzkumná činnost

H.Brožková, J.Fronek a M.Hlaveš se stali řešiteli institucionálního grantu „České instituce moderního designu 20. století“. J.Fronek – vedoucí grantu. E.Winkelhöferová byla jmenována asistentkou grantu, zajišťující všechny provozní a administrativní úkoly. Okrajově spolupracují i správci depozitářů (rešerše apod.).

V oblasti skla a keramiky 1. poloviny 20. stol. se zaměřujeme na předměty realizované podle návrhu profesionálních výtvarníků, pracujících pro vybrané instituce, školy, sdružení a podniky. Pozornost byla věnována činnosti většiny odborných škol a jejich vlivu na úroveň designu industriální produkce v období od 1908–1945. Zkoumáno bylo dále působení cizích umělců pro české firmy (příkladem je Borussia, Carl Schappel, Kamenický Šenov, spolupráce Emanuela Mangolda) a vliv zahraniční tvorby na domácí vývoj užitého umění a designu, dále na kontakty severočeských (německých) škol s bavorskou

školou ve Zwieslu (Bruno Mauder). Tvorbu v meziválečném období nelze studovat bez souvislostí s mezinárodním děním – Bauhaus. Cílem práce na grantu v oboru skla 2. pol. 20. stol. byl sběr informací včetně pramenů a literatury k institucím, designérům, sklárnám, školám atd., doplňování dokumentačního archivu skla 20. století, pořízení audiozáznamů rozhovorů s pamětníky, jejich přepis a úprava. Byla zahájena příprava výstavy Fr. Víznera, která se uskuteční v UPM v r. 2005.

Rovněž tak pokračuje práce na grantu Biedermeier pod vedením dr. Vondráčka, zatím jsou zpracované vídeňské veřejné a zčásti i soukromé sbírky (H. Brožková, J. Fronek).

H. Brožková a J. Schöttner pokračují v dlouhodobém výzkumném úkolu zpracování harrachovského skla, jehož výsledkem by měla být obsáhlá publikace a výstava (ve spolupráci s J. Merglem, Glassmuseum Passau). H. Brožková pokračuje v práci na publikaci „Příběh českého skla – z pokladů UPM“ (vydavatelství Arkus).

Dále probíhají výzkumné práce na záchranu dvojitěnných skel, podmaleb a portrétních siluet. Z prostředků ISO MK ČR jsme nechali udělat analýzy ohrožených předmětů a dali zrestaurovat soubor nejvíce ohrožených portrétních siluet, zároveň pokračuje restaurování dvojitěnných skel a podmaleb.

Pokračovala intenzivní práce na projektu dr. Helmuta Rickeho z Düsseldorfu „České sklo po roce 1945“, M. Hlaveš se podílel na tvorbě katalogu, L. Urbánková zajišťovala veškeré organizační práce (fotodokumentace, seznamy, překlady) i pro zapůjčitele z ostatních českých institucí.

J. Fronek absolvoval studijní pobyt na univerzitě ve Wroclavi k problematice barokního umění, M. Hlaveš absolvoval studijní pobyt ve finském Riihimäkki a v Helsinkách k problematice současné sklářské tvorby.

Pokračovala dlouholetá a intenzivní spolupráce se sklářskými a keramickými výtvarníky, podniky a školami.

Účast na sympóziích, konferencích, komisích

M. Hlaveš se zúčastnil zasedání výboru sklářské sekce ICOM ve Slovinsku.

H. Brožková byla iniciátorkou symposia k problematice „nemocného skla“ spolu s kolegou M. Mádlem z Ústavu dějin umění ČAV a restaurátorkou E. Rydlovou.

Badatelé a návštěvy

Sbírku skla, keramiky a porcelánu navštívil několikrát dr. Helmut Riecke z Kunstmusea Düsseldorf, prof. Ottomeyer z Berlína (v souvislosti s výstavou Biedermeieru z našich sbírek), Gerald Steinkogler z Rakouska, který se zabývá řezaným sklem. V depozitářích jsme provedli početnou skupinu francouzských kolegů z porcelánky v Sèvres a z několika francouzských muzeí, dále pak skupinu přátel skla z USA, kteří již poněkolidkrát přispěli darem na provoz naší sbírky

M. Stříbrný z Vyšší školy informačních služeb, pod vedením H. Brožkové dokončil práci na katalogu portrétních siluet z naší sbírky, tato jeho práce stala podkladem pro jeho závěrečnou práci.

Péče o sbírky a administrativa

L. Urbánková a J. Černovská pokračují v reorganizaci depozitářů a pečují o svěřené sbírky, ve všech depozitářích došlo k instalaci rolet do oken. V depozitářích hist. porcelánu a keramiky byly před koncem roku nainstalovány zvlhčovače vzduchu, bylo nutno značnou část sbírkových předmětů uložit do beden a zabezpečit proti poškození při stavebních úpravách (J. Černovská).

V expozici porcelánu v Klášterci nad Ohří začala fyzická inventura sbírkových předmětů, která bude pokračovat i v roce 2005 (J.Černovská, E.Winkelhöferová).

Personálie

J.Fronek, J.Schöttner a M.Hlaveš pokračují ve studiu.

Externě se sbírkou spolupracuje D.Skyvová (DEMUS). Rovněž se sbírkou spolupracují dvě bývalé pracovnice dr.Hejdová a dr.Drahotová.

Helena Brožková, prom. hist.
vedoucí sbírky

Činnost sbírky užité grafiky a fotografie

Hlavní úkoly – výstavy

Sbírka užité grafiky a fotografie se v roce 2004 podílela na přípravě a realizaci mnoha výstavních projektů. Významná byla spoluúčast sbírky na retrospektivě díla Vojtěcha Preissiga, pořádané společně s Národní galerií a Správou Pražského hradu v hradní Jízdárně. Při této příležitosti byla pořízena kompletní obrazová dokumentace Preissigových návrhů a tisků ve sbírce UPM a souhrnně zpracován jejich vědecký soupis (Lucie Vlčková, Iva Knobloch). Díky grantu ISO se podařilo tento cenný sbírkový fond zásadně restaurovat.

Divácky velmi atraktivní se stala výstava "František Drtikol, fotografie z let 1918 – 1935", uspořádaná v hlavní muzejní budově (autorem Jan Mlčoch). Výstava navázala na přehlídku raného Drtikolova díla, kterou muzeum ve spolupráci s Fondation Neumann představilo veřejnosti již v roce 1999. K výstavě připravil její autor stejnojmennou odbornou monografii, které se dostalo nejvyššího ocenění v soutěži o Nejkrásnější fotografickou publikaci roku 2004. Ohlasu výstavy napomohly i doprovodné akce, zvláště pak výtvarná dílna, jejíž návštěvníci si mohli vyzkoušet fotografickou ateliérovou práci s modelem v "drtikolovském" duchu.

UPM se podílelo na průběhu kongresu mezinárodního typografického sdružení ATYPI, který byl v roce 2004 za účasti řady osobností grafického designu a typografie uspořádán v Praze. V muzeu proběhla výstava e–a–t/ Experiment a typografie, uskutečnily se komentované prohlídky a přednášky ve výstavě i vystoupení na samotném kongresu (Iva Knobloch).

Historické muzejní sbírky se ve spolupráci s Národní galerií a Archivem hlavního města Prahy výrazně podílely na výstavě "Habsburské století. Česká společnost ve vztahu k dynastii a monarchii 1791 – 1914", realizované v Clam–Gallasově paláci v Praze. Pracovníci UPM autorsky přispěli i do publikace k výstavě (Radim Vondráček, Helena Brožková).

S nemenším úspěchem se setkaly zahraniční reprízy výstav připravených UPM. V roce 2004 pokračovala putovní výstava Ladislava Sutnara v Curychu (Museum für Gestaltung) a v Norimberku (Neues Museum), v druhé polovině roku pak v Rotterdamu (Boijmans Museum), kde k její realizaci přispělo Velvyslanectví ČR v Nizozemí. Sutnarovo dílo bylo zahraničnímu publiku zpřístupněno též vydáním anglické verze monografie Ladislava Sutnara (nakladatelství Argo, editorkou Iva Knobloch).

Muzejní sbírka grafiky měla podobně klíčové zastoupení v americké repríze výstavy Český filmový plakát 20. století (Petr Štembera společně s Moravskou galerií Brno), jíž se dostalo příznivého přijetí v Los Angeles. Zde ji ve spolupráci s generálním konzulátem ČR v Los Angeles uspořádala Academy of Motion Pictures Arts and Sciences. Český plakát posledního půlstoletí z fondů UPM byl představen rovněž na opačném konci zeměkoule, ve výstavě Czech poster 1960 – 2003, kterou připravili Iva Knobloch a Petr Štembera pro japonský tiskařský koncern Dai Nippon. V galerii ddd v Ósace výstavu zahájil Radim Vondráček přednáškou o kulturním a politickém kontextu českého grafického designu ve 20. století.

Zápůjčky

Vedle vlastních akcí, k nimž patřila i výstavní činnost Galerie Josefa Sudka na Úvoze (výstavy Rudolfa Skopce, reklamních fotografií Josefa Sudka a Arnošta Pikarta uspořádané Janem Mlčochem), přispěla sbírka grafiky a fotografie k realizaci mnoha dalších monografických a tematických výstav. K nejnáročnějším patřila odborná spolupráce s Moravskou galerií na výstavě Vídeňská secese a moderna (Petr Štembera), která byla po brněnské premiéře reprízována v pražském Obecním domě. Početnými soubory se UPM podílelo na výstavách díla Franty Anýže a Vlastislava Hofmana v Obecním domě, tradičně pokračovaly zápůjčky Galerii hlavního města Prahy (výstavy Adolf Hoffmeister, Libeňský plynojem, Filla – Sudek) i Galerii Rudolfinum (Česká fotografie

1840 – 1950). Do Bratislavy byla zapůjčena výstava grafických tisků z dílny Petra Kneubühlera (Slovenská národní galéria) i řada exponátů do retrospektivy Josefa Lady v Galerii města Bratislavy.

Akvizice

Sbírkový materiál byl obohacen dary, např. fotografií Jiřího Krejčího, Františka Dostála nebo Čestmíra Šíly, a nákupy z antikvárního trhu. Ze zahraničí byl po několikaměsíčním jednání zakoupen díky finanční podpoře MK unikátní soubor 29 kresebných návrhů biedermeierských lustrů, který sloužil jako nabídkový vzorník firmy Steigerwald kolem r. 1830 (zakoupeno z antikvárního obchodu Francesca Antonacci v Římě). Z aukční síně Dorotheum byla získána výjimečně rozměrná fotografická práce ateliéru J. F. Langhans – Portrét herečky Marie Bečvářové. V aukci 1. Art Consulting Brno byla pro muzeum vydražena kresba Mojmir obětuje bohům jalovici, jedna z nejznámějších ilustrací Mikoláše Alše k Rukopisu královédvorskému, pocházející z Waldesovy sbírky.

Granty a další vědeckovýzkumná činnost

Pracovníci sbírky se zapojili do řešení institucionálního grantu a zaměřili se jak na teoreticko–ideologické pozadí vývoje českého moderního designu (R. Vondráček, L. Vlčková), tak na historicko–technologickou problematiku jednotlivých oblastí grafického designu a jeho institucí (I. Knobloch, P. Štembera, J. Mlčoch). V oblasti plakátu a užité grafiky bylo započato s budováním personální kartotéky zkoumaných osobností, institucí a spolků, v oblasti fotografie byly zpracovány základy problematiky odborného školství a zahájeno zpracování fondů Družstevní práce v umělecké pozůstalosti Josefa Sudka. Jednotliví kurátoři zpracovali dílčí problémové okruhy také v realizovaných výstavách (Vojtěch Preissig, Filmový plakát, František Drtikol) i při přípravě dalších projektů, zvláště souborné výstavy české fotografie 20. století plánované na rok 2005 (autorem Jan Mlčoch).

Zpracována a kladně hodnocena byla závěrečná zpráva ukončeného dvouletého grantu Umění biedermeieru v českých zemích (grant GA ČR v letech 2002 – 2003, kolektiv řešitelů, ved. Radim Vondráček). Zahájen byl výzkum v rámci nově uděleného grantu ministerstva kultury “ Ladislav Sutnar – zpracování archivních pramenů v českých sbírkách” (hlavním řešitelem Iva Knobloch).

Výsledky vědeckovýzkumné práce sbírkového oddělení byly průběžně zveřejňovány v odborném tisku (Atelier, Typo) a v katalogových a sborníkových statích. Publikován byl katalog Jana Mlčocha k výstavě Františka Drtikola, texty Petra Štembery v publikacích Český filmový plakát 20. století, Vídeňská secese a moderna a ve sborníku Documenta Pragensia. Iva Knobloch odevzdala do tisku text k typografii Vojtěcha Preissiga a hesla pro Novou encyklopedii výtvarných umělců. Radim Vondráček publikoval text v katalogu Habsburské století, tiskem vyšel v roce 2004 jeho referát z plzeňského symposia 2003 (Biedermeier a jeho moderní minulost) a z 1. sjezdu historiků umění (Umění pro každodenní život). Nadále pokračovala spolupráce s časopisem Umění (anotace literatury Lucie Vlčková), stejně jako zpracování hesel českých umělců pro Saur Künstler Lexikon (Saur Verlag München – Leipzig).

Účast na symposiích, konferencích, v komisích

Rok 2004 byl zvláště bohatý na přednáškovou činnost pracovníků sbírky. Petr Štembera přednášel o českém filmovém plakátu v Los Angeles na pozvání Academy of Motion Pictures Arts and Sciences, dále referoval v Drážďanech, Zlíně a Praze. Iva Knobloch vystoupila na mezinárodním kongresu ITypI a na pražském setkání VITRA Museum Network. Jan Mlčoch přednášel dějiny fotografie studentům VŠUP a FAMU. Radim Vondráček vystoupil v ddd galerii v Ósace a na 24. plzeňském symposiu Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století, pořádaném ÚČL AV ČR. V závěru roku se Petr Štembera a Radim Vondráček zúčastnili pařížského kolokvia L'illustration centre–européenne aux XIXe et XXe siècles, které na École Normale Supérieure pořádala Université de Paris – Sorbonne, a přednesli své příspěvky k české ilustraci 19. století.

Trvalou součástí práce byla činnost v poradních orgánech a komisích ministerstva kultury, vysokých škol (VŠUP, UJEP), sbírkových institucí (NG, MG, Památník národního písemnictví), v komitéttech a porotách (Biennále Brno), v Asociaci muzeí a galerií a dalších.

Badatelé, návštěvy, kontakty

Výstavní, vědecká a přednášková činnost posílila kontakty sbírky se zahraničními institucemi a spolupracovníky, např. z Mnichova (Die Neue Sammlung München – Staatliches Museum für angewandte Kunst), Augsburgu (Haus der bayerischen Geschichte) Vídně (MAK), Londýna (Victoria and Albert Museum), Rotterdamu (Boijmans Museum), Paříže (Sorbonne), Remeše (Université de Reims). Nově byly navázány kontakty s galeriemi v Ósace, Tokyu a Fukushimě (Center for Contemporary Graphic Art), jednání o spolupráci probíhala se zástupci Milwaukee Art Museum (Wisconsin) a jinými. Sbíрку navštívili badatelé z Rakouska, Německa, USA, Francie, řada dalších se s naší činností seznámila během kongresu ATypI.

Péče o sbírky, administrativa

Díky dotaci z prostředků ISO bylo možné podrobně dokumentovat a konzervátorsky ošetřit ucelené sbírkové fondy, např. Vojtěcha Preissiga, Jaroslava Švába, Jiří Balcara a další. Restaurovány byly poškozené fotografie Františka Drtikola, Preissigovy tapety, do ochranných pouzder byla uložena další část knižních fondů a díla Ladislava Sutnara. Průběžně doplňována byla evidence starších akvizic. Hlavní zásluhu na systematické dokumentaci a péči o sbírkové fondy měly – vedle restaurátorů a fotografů – správkyně depozitářů Jitka Štětková a Anna Oplatková. O administrativu sbírky se starala Alice Řiháčková, která vypomáhala i s agendou zahraničních výstav.

Personalie

Sbírka pracovala v roce 2004 v nezměněném složení.

PhDr. Radim Vondráček
vedoucí sbírky (od 1.4.2005)

Činnost sbírky nábytku, prací z kovů a designu

Hlavní úkoly – výstavy

V roce 2004 probíhala příprava části stálé expozice UPM – Stroje času. Vzhledem k charakteru expozice byly vybrány pro restaurování původní vitriny. Byl vypracován scénář expozice a započata práce s architektem. Dále se začalo s restaurováním vybraných exponátů – hodin a hodinek.

Byly vytvořeny texty do průvodce sbírkami včetně textů k připravované expozici Strojů času. Započala též příprava rozsáhlé reprezentativní výstavy pro Lisabon Shapes and Spaces – první representace UPM a českého užitého umění v Portugalsku jako součást oslav 120 výročí založení UPM. V Kamenici nad Lipou byla slavnostně otevřena první část výstavy – stálé expozice kovaných železných prací ze sbírek UPM včetně doprovodných textů.

Zápůjčky

V průběhu roku sbírka spolupracovala s ostatními tuzemskými galeriemi a muzei na řadě výstav, které si vyžádaly odbornou přípravu, administrativní zajištění, restaurátorské zásahy a zvláštní opatření při transportu. Z mnoha lze uvést např. Vídeňskou secesi a modernu (MG Brno), Vlastislava Hofmana (Obecní dům), Za zástěnou (paravány), Jílové u Prahy, Mýtus českého granátu (Hergetova cihelna v Praze). Ze zápujček do zahraničí lze jmenovat např. výstavu Ladislava Sutnara (Rotterdam a další místa).

Akvizice

Z poměrně četných akvizic v nichž stále figuruje osobnost velkého příznivce a dáorce, UPM dr. Palmera lze jmenovat stříbrnou konvici z doby baroka. Dále byl zakoupen pás se zvířaty a mytologickými bytostmi od Jaroslava Horejce a barokní závěs s miniaturou sv. Jana Nepomuckého českého původu z počátku 18. století. Nejvýznamnější akvizicí pořízenou z prostředků MKČR je secesní ložnice dle návrhu sochaře Františka Bílka pro vlastní rodinu z r. 1912 včetně kresebných návrhů. V souvislosti s řešením muzejního grantu zaměřeného na design 20. století byl zakoupen nábytek od Josefa Hoffmanna, Jindřicha Halabaly i mladých českých a slovenských designérů (L. Matějková a G. Náhlíková, A. Slabý, K. Zavadilová).

Granty a jiná vědeckovýzkumná činnost

Všichni kurátoři sbírky se podíleli na řešení institucionálního grantu:

Výzkum v oblasti nábytku z období 1908–1948 byl zahájen dokumentací rozsáhlé kolekce ve sbírkách UPM včetně formální analýzy, analýzy materiálu a technologie a doplněn soupisem bibliografie s cílem vytvoření databáze všech prací relevantních pro vývoj designu české nábytkové produkce 1. pol. 20. století. Vývoj designu nábytku po r. 1945 byl sledován v souvislosti s přípravou studijního depositáře a expozice nábytku UPM v Kamenici nad Lipou. Byli kontaktováni představitelé institucí, které se na tomto vývoji podílely (ÚBOK, VVÚN Brno, Asociace interiérových architektů, n.p. Dřevotvar Jablonné, IPD, ATIKA, VŠUP a d). Současně byly zpracovány a publikovány vybrané instituce a osobnosti nábytkového designu 2. pol. 20. století.

Výzkum v oboru designu užitečných předmětů z obecných kovů započal studiem literatury a tištěných pramenů (katalogy výstav a soudobé časopisy) a přípravou k archivnímu bádání, zaměřenému na instituce moderního designu, především Artěl, Svaz československého díla, Krásnou Jizbu, Družstevní práci a Ústředí uměleckých řemesel. Byla založena databáze firem a autorů, významných pro vývoj designu a založena databáze jejich produktů (fa Sandrik, některé zámečnické a kovářské vzorové dílny v Praze, Brně a Uherském Hradišti, z návrhářů B. Južnič a R. Stockar). V oboru šperku byla na základě práce s dobovými katalogy mapována pozice šperkařské tvorby na uměleckoprůmyslových výstavách v období let 1900–1948. Pro 2. polovinu 20. stol. byl výzkum

zaměřen vedle studia tištěných katalogů výstav na dobové zprávy o výstavách, sympoziích a pracovních setkáních umělců pracujících s drahými kovy, které byly pořádány s jasným teoretickým konceptem a tudíž náleží mezi instituce designu.

Odborné pracovnice sbírky se účastnily výuky dějin českého užitého umění v Evropském kontextu amerických studentů češtiny a českých reálií v rámci CIEE KU v Praze, výuky dějin šperku na Katedře designu severočeské university v Liberci. Pracovníci dále přednášeli na různá témata (nábytek Jana Kotěry v Suchardově vile, kované mříže v UPM – symposium Hefaiston a další). Velká pozornost byla věnována lektorské činnosti ve stálé expozici UPM, kterou pracovníci sbírky ochotně a často provádějí v češtině i v cizích jazycích. Pracovníci se věnovali vedení diplomových prací a oponenturám prací studentů vyšších a vysokých škol (VŠUP, VŠCHT apod.). D. Karasová zpracovala též asi 12 hesel designérů a institucí pro dodatky k Nové encyklopedii českého výtvarného umění (nakl. Academia).

Účast na konferencích, symposiích, v komisích

D. Karasová je stálou členkou restaurátorské komise MKČR, která uděluje restaurátorům licence na základě předložených prací a řeší aktuální otázky koncepce restaurování a konzervace sbírkových předmětů a kulturních památek v ČR. Dále je členkou nákupní komise a vědecké rady NTM.

Zúčastnila se konference sekce DEMHIST při ICOM v Berlíně o jejíž členství se uchází.

Byla též členkou poroty mezinárodní soutěže mladých designérů konané na počest významné designérky, žačky a posléze profesorky německého Bauhausu – Marianne Brandt, konané v německém Chemnitzu.

Badatelé, návštěvy, kontakty

Důležitou součástí muzejní práce jsou návštěvy badatelů a zájemců o sbírky z řad studentů, odborné i laické veřejnosti, ať už jednotlivců nebo zájmových skupin, kteří potřebují poradit nebo studentů pracujících na svých diplomových studiích (13 tuzemských badatelů, z toho 5 studentů, 44 zahraničních badatelů). Četné jsou návštěvy spolků hodinářů z různých částí světa. Badatelům je vždy věnována maximální péče i v případě, že jsou předměty uloženy v mimopražských depositářích. Z těchto domácích i zahraničních kontaktů někdy vzejdou zajímavé akvizice i cenné dary do sbírek. Z významných zahraničních badatelů lze jmenovat např. Prof. Roberta Browninga z USA (hostujícího profesora na pražské VŠUP), který muzeu daroval 2 sbírkové předměty a paní Dr. Ellen Maurer-Zilioli, konzervátorku z Neue Sammlung v Mnichově, připravující publikaci o moderním umění.

Péče o sbírky a administrativa

V návaznosti na přesuny depositářů a sbírkových předmětů v důsledku povodní v r. 2002 byly dále přemístěny depositáře dřevořezeb, drahých kovů a jiných materiálů. Dřevořezby byly přemístěny do objektu Kamenice nad Lipou, do půdních depositářů v hlavní budově a do depositáře nábytku na Chlumíně. Současně probíhala rekonstrukce trezoru a jeho vybavování novým úložným systémem z prostředků ISO, na jehož projektu se pracovnice sbírky významně podílely. V důsledku ukončení nájmu depositáře v Ratboři a jeho úplného vyklizení byly odtud přemístěny části depositářů nábytku a dřevořezeb do depositáře Chlumín a Kamenice nad Lipou (cca 400 sb. náb. předmětů), což si vyžádalo značné pracovní nasazení příslušných pracovníků. Závěrem roku započalo vyklizení depositáře hodin ze severního rohového sálu do náhradních prostorů z důvodu restaurování stropu a dalších stavebních úprav, prováděných v roce 2005. V tomto sále bude na podzim roku 2005 otevřena další část stálé expozice s názvem Stroje času. Pracovnice sbírky se dle možností podílely na převádění odborných karet do evidenčního systému Demus.

Personálie

Koncem r. 2004 došlo ve sbírce k několika personálním změnám. Po odchodu Lucie Dolanské, asistentky sbírky a správkyně depositáře drahých kovů a v důsledku dlouhodobé nemoci a následného odchodu správkyně depositáře obecných kovů D. Hejdukové, byl přijat DiS Michal Stříbrný jako asistent odd. restaurátorů a správce depositáře obecných kovů a koncem roku Helena Hořická jako asistentka sbírky a správkyně drahých kovů. Vzhledem k náročným úkolům sbírky v r.2004 i v následujícím roce byly tyto personální změny nanejvýš potřebné.

PhDr. Daniela Karasová CSc.
vedoucí sbírky

Činnost sbírky textilu, módy a hraček

Hlavní úkoly – výstavy

Prezentační aktivita sbírky IV byla určována především přípravou dvou výstav sportovních oděvů. První, s názvem *Sport a móda*, předvedl vývoj sportovního oblečení od 60. let 19. století po současnost z hlediska jeho významu pro formování moderního oděvu a oděvního designu. Byla realizována v létě 2004 v Obecním domě a doprovázela ji stejnojmenná publikace. Pozměněná verze, zaměřená na zimní oděv (*Holduj sportu, pohybu*), kterou jsme připravovali ve 2. polovině roku, byla zahájena v budově UPM 19.1.2005

Další výstavu *Proměny vláknů, osobnosti české krajky 2. poloviny 20. století* a instalaci vitríny ve stálé expozici jsme připravili pro světový kongres krajkářek, který se konal v Praze v červenci 2004. Výstava představila specifický druh monumentální trojrozměrné krajky, blízký se volnému umění a zhotovené klasickými krajkářskými technikami. V utváření krajky jako uměleckého objektu sehrála česká produkce významnou roli a byla pravidelně oceňována na mezinárodních výstavách. Výstavu doprovodil katalog s textem dr. Hlaváčkové.

Pro poslední výstavu, připravovanou dr. Bažantovou s názvem *Zahrada umění*, se zatím nepodařilo nalézt vhodný výstavní prostor. Naši snaze o průběžnou proměnu stálé expozice vyšlo vstříc zapůjčení dvou tapiserií s námětem Aeneidy, zhotovených ve francouzském Aubussonu ve 2. polovině 17. století, které muzeu laskavě nabídla rodina Steinských. Nahradily dvě jiné tapiserie, vyžadující konzervaci. Při všech výstavách je třeba ocenit spolupráci s muzejními restaurátorkami, které náročnou přípravu exponátů a jejich instalaci provedly dokonale a vysoce profesionálně.

Zápůjčky

jsou významnou součástí naší aktivity, časově a odborně náročnou stejně jako vlastní výstavy, protože vždy jsou spojeny s výběrem materiálu a jeho odborným zpracováním.

Někdy tvoří naše zápůjčky podstatnou část výstavy jako např. 259 krajek Marie Sedláčkové –Serbouskové zapůjčených v r. 2004 Okresnímu muzeu Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Souborem hraček a unikátními ukázkami oděvů Wiener Werkstätte jsme se zúčastnili výstavy Vídeňská secese a moderna v Brně, příklady relevantních oděvů výstavy *Život v 19. století* v Muzeu Komenského v Přerově, krajkovými šaty a vějířem výstavy *Krušnohorská paličkovaná krajka* v KM v Karlových Varech a souborem vánočních ozdob výstavy *Jednou v roce na Vánoce ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy*, textilními exponáty jsme se podíleli i na výstavě „Habsburské století“ v Clam Gallasově paláci v Praze. Do zahraničí jsme zapůjčili tapiserii Fr. Kysely na výstavu *Art Deco* v Londýně a tapiserii Jiřího Tichého na autorskou výstavu v Duisburgu. Soubor hraček obohatil výstavu *Ladislava Sutnara* na její cestě Evropou.

Akvizice

Díky cílevědomému akvizičnímu úsilí a finanční podpoře z MK se podařilo vyhledat a zakoupit pro sbírku hraček stavebnici *Ladislava Sutnara*, která dosud v bohatém fondu tohoto autora ve sbírkách UPM scházela.

Ve fondu oděvů se projevil nárůst akviziční nabídky v souvislosti s výstavou sportovního oblečení. Díky pochopení veřejnosti se daří většinou formou darů doplňovat existující fondy zajímavými, často unikátními předměty, avšak nárůst sbírek je provázen problémem nedostatku prostoru k jejich uložení. Kromě oděvů ze starších období se nám zásluhou dobrých pracovních kontaktů se soudobými českými designéry daří také získávat jako dary jejich originální oděvy. Nejvýznamnějším přírůstkem tohoto druhu byl rozsáhlý konvolut oděvů od Heleny Fejkové, dále Jaroslavy Procházkové a H.Mašindové a I. Zárubové

Granty a jiná vědecko–výzkumná činnost

Vědeckovýzkumná činnost kurátorek sbírky oděvů dr. Uchalové a dr. Hlaváčkové se soustředila především na úkoly vyplývající z institucionálního grantu. V oboru odívání 1. pol. 20. stol. byla pozornost zaměřena na pojem design v odívání a jeho uplatnění v reformních a sportovních oděvech a v oděvech souvisejících s ženskou emancipací, dále na výzkum oděvní produkce ve sledovaných institucích a ve vybraných závodech módní tvorby. Zpracování fondu sportovních oděvů jako předchůdců a představitelů moderního designu oděvů bylo představeno na výstavě v Obecním domě. Zpracování muzejní kolekce oděvů Wiener Werkstätte publikovala dr. Uchalová v katalogu výstavy MG. Pokračuje vytváření databáze oděvních designérů a závodů módní tvorby z období 1900–1948

V oblasti textilu a oděvu 2. pol. 20. stol. byla sledována dr. Hlaváčková vývoj a působení podniků Textilní tvorba a Ústavu bytové a oděvní kultury, obor design oděvů, šatových a bytových textilií, dále činnosti podniku, který pod hlavičkou Módní závody Praha sdružoval závody zakázkového krejčovství, které pracovaly na bázi modelových domů např. Styl, Eva, Diplomat, Adam. Pozornost byla věnována i založení a činnosti oděvního a textilního atelieru na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze po roce 1948, který s oběma tématy souvisí

Ve fondu hraček byly hledány souvislosti v pramenech a literatuře k počátkům české umělecké hračky, která vznikala zároveň s hnutím arts and crafts, zejména pod vlivem WW (dr. Koenigsmarková).

Dlouhodobé výzkumné zájmy kurátorek sbírky módy, do značné míry také související s grantem, směřují k výstavě módy 70. a 80. let 20. století a k výstavě pražské módní tvorby 20. století.

Dr. Bažantová pokračovala v přípravě výstavy Zahradu umění spoluprací s Pražskou botanickou zahradou za účelem identifikace rostlinného materiálu na vybraných exponátech.

Žádost o grant u GAČR dr. Bažantové na vypracování soupisu evropských tapisérií v českých sbírkách byla vyřízena záporně, při příležitosti výměny tapisérií v expozici UPM připravila dr. Bažantová přednášku “Umění tapiserie a Vergilius“.

Přednášky pro veřejnost prováděly kurátorky sbírky oděvů v rámci expozice oděvů ve stálé expozici a výstav Sport a móda v Obecním domě a Proměny vlákna v budově UPM. Všechny výstavy vzbudily zájem médií, takže jsme měly možnost je prezentovat jak ve všech českých televizích, tak v rozhlase.

V roce 2004 také začala intenzivní práce na přípravě nového Průvodce sbírkami, pro který všechny kurátorky IV. sbírky připravily texty.

Pokračujeme ve spolupráci na výchově mladých odborníků formou přednášek, vedení praxí a ročníkových či závěrečných prací na vysokých školách. Tímto způsobem spolupracujeme již léta s celou řadou středních odborných škol zaměřených na textilní řemesla, starožitnosti a informatiku, i s vysokými školami – FF UK, Slezskou univerzitou v Opavě, VŠUP – katedrou designu a s Technickou univerzitou v Liberci. Dr. Hlaváčková pokračuje v přednáškách na téma vývoj odívání na DAMU, na katedře scénografie, obor kostým a maska.

Účast na sympoziích, konferencích, v komisích

Dr. Hlaváčková se zúčastnila práce v porotě Mezinárodního trienále tapiserie v Lodži, dále v porotě Mezinárodního bienále krajky ve Vamberku a v porotě soutěže Šperk roku 2003. Dr. Uchalová je již řadu let členkou poradního sboru pro nákupy sbírek v MMP a od roku 1990 se angažuje v práci oděvní sekce mezinárodní muzejní organizace ICOM. Dr. Bažantová vypracovala zprávu o stavu textilních sbírek ČR pro mezinárodní organizaci European Textile Routs.

Badatelé, návštěvy, kontakty

I v roce 2004 se textilní sbírky opět těšily zájmu především zahraničních badatelů. Badatelka Konstantina Oldknow z Corningu v USA se zajímala o dekorační látky 50.–60. let, pracovníci Victoria and Albert Musea v Londýně o potahové látky Antonína Kybala v rámci přípravy výstavy funkcionalismu, anglická specialistka na obuv June Swann si prohlédla přírůstky do sbírky obuvi. Naše sbírky byly velmi oceněny skupinou pracovníků, vedenou R. Nelsonem, z Fashion Institute of Design and Merchandising v Los Angeles. Nové kontakty jsme navázali se Slovenským národním muzeem v Bratislavě, jehož pracovnice navštívily UPM a zajímaly se o uložení textilních sbírek jejich konzervaci. Spolupráce s pracovníky českých muzeí při přípravě výstav a případně odborné konzultace jsou běžnou praxí.

Péče o sbírky a administrativa

V roce 2004 jsme začali využívat nový depozitář v Kamenici n.L.. S finanční podporou MK z programu ISO se realizovala výroba stojanů na tapiserie 20. století, které musí být vystěhovány z UPM z důvodů přílišného zatížení druhého patra budovy. Začali jsme také stěhovat fond liturgických rouch do nového depozitáře v Kamenici a současně jsme se rozhodli zásadně vyřešit uložení oděvů, které z větší části dosud trpí zavěšením na ramínkách ve skříních. Vypracovali jsme projekt na horizontální uložení oděvů do plochých krabic, skladovaných v regálech, postavených v prostoru uvolněném přestěhováním parament. O financování projektu jsme chtěli požádat MK v rámci programu ISO, avšak v důsledku nárůstu finančních požadavků spojených s vybudováním dalšího sálu stálé expozice nebyl náš požadavek do programu ISO zařazen. Stejným způsobem jsme chtěli využít i uvolněného prostoru po tapiseriích přestěhovaných do Kamenice v depozitáři XX. století. Problémem je, že ani depozitář v Kamenici nestačí na uložení všech předmětů, které by tam měly být přestěhovány.

Ve zpracování sbírek se začal důsledně používat systém DEMUS a zakoupením digitálního fotoaparátu z finančních prostředků grantu se podařilo zvýšit počet nasnímaných sbírkových předmětů.

Personálie

Personální situace ve IV. sbírce byla v r. 2004 stabilizovaná, na všech akcích sbírky se vedle kurátorek podílejí správkyňe depozitáře historického textilu Adéla Koudelková a správkyňe depozitáře textilu XX. století Helena Toledová a asistentka sbírky Lucie Smetanová. Významnou pomocí v depozitářích jsou praktikantky SOU uměleckých řemesel, instalační skupina a Miroslav Vaculík.

PhDr. Eva Uchalová
vedoucí sbírky

Činnost restaurátorského oddělení

Práce související s uložením sbírek

- asistence při stěhování nábytku během vyklizení depozitáře v Ratboři a převozu do Kamenice n. L. a Chlumína
- rozřídění a posouzení částí Fantova, Koulova a Kotěrova interiéru z výstavy v Paříži v r.1900, odvoz do radiační komory v Roztokách na dezinfekci, převoz na Chlumín
- zajištění technických podkladů a návrh řešení speciálních regálů na uložení koberců a tapiserií v Kamenici
- součinnost při realizaci investic ISO / D na rok 2004
- příprava žádostí o dotace ISO / D na rok 2005
- kontrola expozic a depozitářů
- čištění a kontrola provozu mobilních zvlhčovačů
- sledování a případné zásahy do klimatického režimu expozic a depozitářů
- spolupráce při ukládání sbírkových předmětů
- konzultace při stavebních úpravách a jiných technických záležitostech ve sbírkách
- čištění předmětů před uložením
- průběžné doplňování materiálu na ukládání sbírek a jejich balení
- namátkové průzkumy stavu sbírek
- spolupráce při převozu parament do Kamenice
- odstrojování krejčovských figurin, fotodokumentace a uložení v depozitáři
- zajištění desinfekce v depozitářích

Restaurování sbírek

Podle potřeb jednotlivých sbírek prováděli restaurátoři zásahy na sbírkových předmětech, většinou určených na připravované výstavy. Běžných restaurátorských a konzervátorských zásahů bylo provedeno 456, prací zásadního charakteru 38, v součtu bylo ošetřeno 494 předmětů. Celkem 325 prací bylo (většinou z kapacitních důvodů) zadáno externím restaurátorům, z toho 310 předmětů z grafické sbírky.

Po dobu rekonstrukce suterénních prostor musea byl omezen provoz restaurátorských dílen dřeva. Práce byly prováděny v náhradních prostorách, kde nebyly vhodné podmínky. Po opětovném zprovoznění dílen došlo k výraznému zkvalitnění pracovišť, hygienické podmínky se zlepšily díky instalaci odsávacího zařízení, pořízeného z dotací programu ISO Ministerstva kultury. Z téhož programu bylo pro restaurátorské oddělení pořízeno také zařízení k mikroskopickému fotografování restaurovaných objektů.

Mnoho času zabrala restaurátorům příprava podkladů pro externí restaurování, stanovení restaurátorských záměrů, výběr vhodných restaurátorů, vlastní zadávání zakázek a převzetí dokončených prací.

Využití výpočetní techniky

- monitorování klimatu v expozicích a depozitářích
- administrativní agenda

- fotodokumentace sbírkových předmětů
- restaurátorské zprávy
- korespondence interní i externí
- získávání informací

Výstavní činnost

Exponáty téměř všech výstavních akcí, na kterých se UPM podílelo, si vyžádaly určitý zásah restaurátorů – od vizuální kontroly přes běžné konzervování až po zásadní restaurování.

Kromě toho restaurátoři pomáhali při instalaci sbírkových předmětů nebo je sami instalovali.

Obzvláště komplikované a časově náročné byly instalace textilních objektů. Stav zapůjčovaných exponátů byl zjišťován pomocí protokolů a fotograficky dokumentován.

Restaurátoři stanovovali a kontrolovali klimatické a světelné podmínky vhodné pro konkrétní materiály a dohlíželi na patřičné zacházení se sbírkovými předměty.

V souvislosti s výstavami restaurátoři provedli vyměření a přípravu paspartování včetně následné adjustace (cca 390 ks), opravy krejčovských figurin pro expozici oděvů, balení a vybalování některých výstav, rámování (cca 130 ks), oblékání figurin (68 ks) a další práce.

Protokoly o stavu předmětů (condition report) – cca **1 700 ks**.

Práce s veřejností

Spolupráce se školami:

VOŠ Turnov, VOŠ Brno, SPŠ grafická – Hellichova ul.,P.1

SŠ textil. výtvarnictví – U půjčovny, P.1,

VŠUP P.1, atelier textilu, VŠCHT, Technická ul.,P.6

Mistrovská škola UŘ Praha, SU Liberec, katedra designu

Týnská restaurátorská škola

Vedení praktikantů:

absolventská práce studentky VOŠ Turnov

maturitní práce dvou studentek SPŠ grafická

praxe dvou studentek SPŠG

praxe čtyř studentek SŠTV

praxe studentky Pedagog.fakulty v Ústí n. L.

Spolupráce s institucemi:

MG Brno, NG Praha, NM Praha, SM Roztoky,

Muzeum Českého krasu Beroun, Muzeum Vysočiny Jihlava,

Muzeum obuvi Zlín, Regionální muzeum Čelákovice,
Muzeum Novojičínka Frenštát p. R., Muzeum Jílové u Prahy,
Archeologický ústav ČAV, Slovenská NG Bratislava,
Ministerstvo kultury ČR, Asociace restaurátorů, Asociace starožitníků

Ostatní:

účast v různých odborných komisích
spolupráce při posuzování vývozů
účast na odborných seminářích
konzultace pro odbornou i laickou veřejnost

Ostatní činnost

Výroba replik 2 historických dveří a zárubní pro rekonstruované místnosti v přízemí hl. budovy
(spolupráce s T. Sternem a K. Fischerem).
Pomoc při stavbě truhlářských konstrukcí výstavy F. Drtikola
Zajišťování průzkumu Karlštejnského pokladu

Petr Špaček
vedoucí restaurátorského oddělení

Činnost Majetkoprávního oddělení

Pracovní činnost za rok 2004 shrnuji ve stručnosti do 6 bodů:

Je to především práce spojená se sbírkotvornou činností.

- 1) Vedení přírůstkových a inventárních knih a dalších evidenčních pomůcek – knihy dočasné evidence a majetkoprávního protokolu.
- 2) Správa a evidence spisů a centrální kartotéky muzea.
- 3) Příprava a vyřizování nákupních komisí 9. 2. 2004 a 11. 5. 2004 .
- 4) Příprava žádostí o mimořádné dotace MK ČR z ISO.
- 5) Vyřizování rešerší týkajících se sbírkového fondu muzea pro vlastní potřeby muzea a veřejnosti.
- 6) Spolupráce s ÚSD AV ČR a Centrem pro dokumentaci majetku obětí II. světové války při vyhledávání židovského majetku, účast na konferenci Ztracené dědictví a trh s uměním, 8. 12. 2004.

Evidence sbírkových předmětů

Předměty v dočasné evidenci : DE 10.642 – DE 10.742

Evidence I. stupně

Přírůstky celkem: 143 položek/ 803 předmětů či jejich souborů

z toho dary celkem: 110 položek/ 635 předmětů

dr. J. Emler	2 položek/ 5 předmětů
výtvarníci, školy	37 položek/ 233 předmětů
instituce	5 položek/ 53 předmětů
zahraničí	6 položek/ 32 předmětů
zaměstnanci	15 položek/ 40 předmětů
ostatní	45 položek/ 272 předmětů

Nákupy celkem 22 položek/ 72 předmětů.....3.377.186,- Kč

Nákupní komise 12 položek/ 49 předmětů.....1.647.210,- Kč

Mimořádné nákupy 10 položek/ 23 předmětů.....1.729.976,- Kč

z toho mimořádné

dotace MK ČR 9 položek/ 28 předmětů.....3.112.000,- Kč

z vlastního rozpočtu muzea..... 265.186,- Kč

ostatní způsoby nabytí 11 položek/ 96 předmětů

interní převod	1 položka/	1 kus
převod mezi institucemi	2 položky/	18 kusy
dodatečné zapsání	8 položek/	77 kusy

Evidence II. stupně 102.106 – 102.226 za sbírky I, III, IV kromě oddělení grafiky

CES přírůstkový průběžně
inventární do čísla 102.197 systematicky za sbírky I, III, IV
za sbírku II podle nahlášených údajů

Přehled akvizic

Mimořádné dotace MK ČR z ISO.....3.377.186,- Kč

Konvolut návrhů na empírové lustry.....II. sbírka 30.000,-EUR = 981.000,- Kč
(celková cena 989.610,-Kč, 8.610,- doplatek muzea)

L. Sutnar, stavebnice a dokumentační materiál.....II., IV. sbírka 2.500,-EUR = 63.000,- Kč
(celková cena 79.850,- Kč 16.850,- doplatek muzea)

Sedací souprava od J. Hoffmanna.....III. sbírka.....135.000,- Kč

J. Horejc, pakfongový pás.....III. sbírka.....100.000,- Kč

Mísa, Artěl.....I. sbírka.....40.000,- Kč

Koflík s vedutou hradu Lokte.....I. sbírka80.000,- Kč

Habánská mísa, 1692.....I. sbírka90.000,- Kč

M. Aleš, ilustrace k Rukopisu Královédvorskému.....II. sbírka.....51.000,- Kč
(celková cena 60.200,- Kč, 9.200,- doplatek muzea)

Soubor habánské fajánse, 3 kusy.....I. sbírka.....590.000,- Kč

Věšák, Colo Moser.....III. sbírka.....52.000,- Kč
(celková cena 52.200,- Kč, 200,- doplatek muzea)

Bílková ložnice.....III. sbírka.....930.000,- Kč

Placeno z rozpočtu muzea.....265.186,- Kč

Nákupní komise

5 šperků současných výtvarníků.....IV. sbírka.....9.400,- Kč

Zlatý náhrdelník, 19. století.....III. sbírka.....25.000,- Kč

Soubor dámských a pánských oděvů.....IV. sbírka.....9.750,- Kč

Fotografie herečky M. Bečvářové.....II. sbírka.....12.000,- Kč

3 tisky z Duškovy sbírky.....	II. sbírka.....	9.000,- Kč
Soubor textilních doplňků z 2. pol. 19. století.....	IV. sbírka.....	7.400,- Kč

Mimořádné nákupy "per rollam"

Secesní váza cínová.....	III. sbírka.....	9.500,- Kč
6 diafanových desek.....	I. sbírka.....	15.000,- Kč
Konvička na mléko s cukřenkou.....	I. sbírka.....	4.000,- Kč
Barokní závěs s medailonem Jana Nepomuckého.....	III. sbírka.....	12.000,- Kč
J. Halabala, polohovací křeslo.....	III. sbírka.....	34.800,- Kč
Křeslo „art déco“.....	III. sbírka.....	8.120,- Kč
Předkládací příbor.....	III. sbírka.....	8.816,- Kč
Dětský nábytek – hračka.....	IV. sbírka.....	10.440,- Kč
J. Hoffmann, lavice.....	III. sbírka.....	8.280,- Kč
Secesní zrcadlo.....	III. sbírka.....	16.820,- Kč

Dary

Anonymní dárce

– konvice na kávu stříbrná, barokní	III. sbírka
– náramek zlatý ve tvaru hada	III. sbírka
– náramek zlatý s emaillem	III. sbírka
– prsten s intaglií	III. sbírka
– porcelánová soška tanečnice	I. sbírka

Autorské dary výtvarníků a škol

– K. Smolíková, 3 fotografie, plakát, ilustrace	archiv
– D. Worm, 2 čajové soubory	I. sbírka
– E. Tesařová, 2 keramické plastiky	I. sbírka
– A. Werner, 2 čajové soupravy	I. sbírka
– V. Jelínek, 5 ks užitkového a dekor. Skla	I. sbírka
– V. Drnková – Zářecká, tapiserie	IV. sbírka
– H. Fejková, 7 ks dámských oděvů	IV. sbírka
– R. V. Novák, 2 plakáty	II. sbírka
– V. Kabzan, plakát	II. sbírka
– D. Hanousek, 2 plakáty	II. sbírka
– P. Hrych, plakát	II. sbírka

– M. Pistora, 2 plakáty	II. sbírka
– B. Ondrová, 2 plakáty	II. sbírka
– J. Vahalíková, plakát	II. sbírka
– H. Šantavá, plakát	II. sbírka
– P. Knobloch, 2 plakáty	II. sbírka
– F. Štorm, vzorník písma, plakát	II. sbírka
– T. Machek, soubor 35 ks plakátů	II. sbírka
– L. Kubík, 3 plakáty	II. sbírka
– A. Záruba, 15 plakátů	II. sbírka
– Š. Malovec, 2 plakáty	II. sbírka
– T. Machek, 7 plakátů	II. sbírka
– P. Babák, 7 plakátů	II. sbírka
– M. Cihlář, plakát	II. sbírka
– M. Peřinová – Kerhartová, 18 skleněných předmětů	I. sbírka
– M. Cihlář, 2 plakáty	II. sbírka
– L. Matějková, G. Náhlíková, židle	III. sbírka
– A. Slabý, židle	III. sbírka
– Š. Malovec, plakát	II. sbírka
– Č. Šíla, 18 fotografií	II. sbírka
– F. Dostál, 47 fotografií	II. sbírka
– K. Zavadilová, sada příborů	III. sbírka
– L. Blecha, skleněná plastika	I. sbírka
– J. Skuhřavá, skleněná plastika	I. sbírka
– P. Skoupilová, 8 fotografií	II. sbírka
– Univerzita J. E. Purkyně, Ústí n.L, váza, sklo	I. sbírka

Instituce

– Společnost Prostor, Praha, 27 plakátů	II. sbírka
– Nakladatelství Divus, Praha, 9 plakátů	II. sbírka
– Moser, Karlovy Vary, kostra nápojového souboru	I. sbírka
– Fotoklub ETJUD, Praha, 3 autorské fotografie	II. sbírka
– Sklářská huť Beránek, Škrdlovice, soubor 6 ks foukaného skla	I. sbírka
– Ornela, Desná, cyklus 4 váz	I. sbírka

Zahraničí

- L. Bourguignon, Francie, 2 knihy II. sbírka
- Ioshikazu Ikeda, Japonsko, 6 porcelánových objektů I. sbírka
- R. Browning, USA, prsten a 2 konvičky III. sbírka
- J. Koblasa, Německo, 4 vázy I. sbírka
- M. Vallila, USA, 4 keramické plastiky I. sbírka
- M. Hanák, USA, 14 fotografií II. sbírka

Zaměstnanci

- Dr. I. Knobloch, 3 knihy II. sbírka
- Dr. H. Koenigsmarková, 1 kniha II. sbírka
- J. Hofmanová, oděvní doplňky IV. sbírka
- Dr. I. Knobloch, bibliofilie II. sbírka
- Dr. H. Koenigsmarková, náušnice III. sbírka
- M. Bučková, 7 ks oděvů IV. sbírka
- Dr. I. Knobloch, plakát II. sbírka
- Dr. J. Croy, hračka IV. sbírka
- Dr. D. Karasová, župan IV. sbírka
- Dr. S. Spiwoková, prsten, kapesník III., IV. sbírka
- J. Štěpánková, 4 sklenice, plast, sklo III. sbírka
- Dr. K. Hartmanová, sklenice I. sbírka
- Dr. I. Knobloch, 4 plakáty II. sbírka
- Dr. R. Vondráček, 8 tisků II. sbírka

Ostatní

- E. Strnadová, obraz od Oty Matouška II. sbírka
- M. Novotný, soubor děl A. Gutfreundové–Novotné II. sbírka
- O. Menšíková, dámské šaty IV. sbírka
- Dr. I. Camutah, pánský klobouk IV. sbírka
- M. Kloudová, dámské šaty IV. sbírka
- A. Kopačková, pánské kalhoty a dámská obuv IV. sbírka
- Ing. Věra Koštejnová, bruslařské boty IV. sbírka
- Mgr. M. Klikar, dveřní klika III. sbírka
- A. Zelenka, klobouk a rukavice IV. sbírka
- Mgr. V. Chmelová, kabelka IV. sbírka
- JUDr. V. Sojka, 2 svícny, kleštičky na cukr a lopatka III. sbírka

– M. Tajblová, lustr	III. sbírka
– Mgr. I. Richterová, cestovní žehlička	IV. sbírka
– Z. Jirsová, dámská obuv	IV. sbírka
– K. Strádalová, šaty, klobouk	IV. sbírka
– Dr. V. Macková, kabelka	IV. sbírka
– Dr. M. Váňová, hra	IV. sbírka
– Mgr. M. Konečná, 2 šaty, obuv	IV. sbírka
– A. Zárubová, 5 ks dámských oděvů	IV. sbírka
– S. Doležal, časopisy	II. sbírka
– Dr. Zdenka Hachlerová, fotografie, 2 páry rukavic	II., IV. sbírka
– R. Sušická, 2 ks oděvů a 2 hračky	IV. sbírka
– J. Karásková, 3 ks oděvů	IV. sbírka
– D. Buriánková, 3 ks oděvů	IV. sbírka
– J. Kmochová, 5 párů obuvi	IV. sbírka
– H. Krausová, oděvy a oděvní doplňky, 6 ks	IV. sbírka
– JUDr. J. Novotný, hrací karty	II. sbírka
– O. Krejčová, 16 fotografií	II. sbírka
– Z. Hlavová, skleněná plastika P. Hlavy	I. sbírka
– J. Kolesa, lisovaná plastika, sklo	I. sbírka
– S. Podmolová, keramický reliéf	I. sbírka
– V. Stoilov, fotografie	II. sbírka
– M. Zábranská, 5 ks plakátů A. Zábranského	II. sbírka
– Ing. J. Bažantová, 6 ks oděvů	IV. sbírka
– A. Hausnerová, 2 šaty	IV. sbírka
– Ing. K. Zeithammer, 2 pánské obleky	IV. sbírka
– M. Jandová, 2 dámské šaty	IV. sbírka
– Dr. Z. Čechová, 2 kabáty	IV. sbírka
– J. Churáčková, soubor oděvů, 64 ks	IV. sbírka
– A. Krejčíková, 16 ks oděvů a oděvních doplňků	IV. sbírka
– H. Krausová, 3 ks oděvů	IV. sbírka
– E. Milichovská, hračka	IV. sbírka
– M. Karlová, 2 ks obuvi a kabelka	IV. sbírka

PhDr. Jana Croy
Vedoucí majetkoprávního oddělení

Inventury

V roce 2004 bylo provedeno 11 inventur – celkový počet 5.709 sbírkových předmětů. Mimo plán byla navíc provedena inventura sbírky Hugo Vavrečky.

<u>Sbírka</u>	<u>Plán</u>	<u>Skutečnost</u>
I. Historické sklo	500	507
Historický porcelán a keramika	500	483
Sklo 20. Století	500	500
II. Fotografie	1.000	1.000
Knihy	500	500
Plakát	500	807
III. Dřevořezby	300	490
Nábytek	300	358
IV. Historický textil	500	257*
		+ 12 hračky
Textil 20. Století	500	500
I. Depozit Vavrečka		295
	5.600	5.709

Ing. Marie Böhmová

Výpůjční a zápůjční smlouvy v roce 2004

Výpůjčky cizí majetek

smlouvy zhotovovány ve spolupráci s výstavním odd. a sbírkami UPM na výstavní akce pořádané UPM:

počet smluv: běžných	14	počet exponátů/položek:	172
obnovených	7		69

Zápůjčky počet smluv celkem: 58 počet exponátů/položek: 3.931

z tohoto počtu:

**běžné, krátkodobé smlouvy pro muzea, galerie, kulturní instituce,
umělecká sdružení, školy, hrady a zámky apod. v ČR:**

počet: 43 počet exponátů/položek: 1.478

studijní (odborné a restaurátorské) zpracování sbírkového mat.

počet smluv: 4 počet exponátů/položek: 22

smlouvy na restaurátorské práce:

počet smluv: 2 počet exponátů/položek: 243

obnovené dlouhodobé smlouvy A – pro výstavy a stálé expozice:

počet smluv: 8 počet exponátů/položek: 2.185

nové dlouhodobé smlouvy A – pro výstavy a stálé expozice:

počet smluv: 1 počet exponátů/položek: 3

Jana Štěpánková

Výstavy v hlavní budově muzea

Název výstavy	Termín	Kurátor / komisař za UPM	Návštěvnost, počet osob celkem a průměr denní	Výnosy (ze vstupného)	Programy a akce v rámci výstavy	Sponzoři	Tištěné materiály propagace
Přírůstky sbírek UPM 1992-2002	do 29.2.	Eva Uchalová	6 243 osob, cca 120 návštěv denně	218 953,- Kč	Samoobslužné prac. listy, koment. prohlídka pro pedagogy		Pozvánka, plakáty A3, A1, citylight
František Drtikol: Fotografie 1918-1935	17.3.-27.6.	Jan Mlčoch	39 719 osob, 456 osob denně	1 021 506,- Kč	Aktivní zóna ve výstavě, Prac. listy, výtvarná dílna, koment. prohlídka pro pedagogy	KOH-I-NOOR	Pozvánka, plakát A3, plakát A1, city light, katalog
Proměny vlákna	14.7.-22.8..	Konstantina Hlaváčková	6 798 osob cca 206 osob denně	286 245,- Kč	Aktivní zóna ve výstavě, prac. listy, koment. prohlídka pro pedagogy	KOH-I-NOOR	Pozvánka, plakát A1, citylight, katalog
Experiment a typografie /Český a slovenský grafický design 1985-2003	1.9.-26.9.	Iva Knobloch	4 770 osob cca 190 osob denně	141 345,- Kč	Aktivní zóna ve výstavě – soutěž, koment. prohlídka pro veřejnost a pedagogy		Pozvánka, leták, plakát A1
Skandinávský design : Víc než mýtus	9. 10. 04 -2.1. 05		12 241 osob, cca 170 osob denně	397 978,- Kč	Koment. prohlídka pro pedagogy, 2 typy speciálních programů pro školy, aktivní zóna ve výstavě, prac. listy		Pozvánka, plakát b1, citylight, plakát metro(49x49), leták, katalog

Výstavy ve spolupráci s jinými institucemi

Název výstavy	Termín	Kurátor / komisař za UPM Pořadatelé
Sportovní móda Obecní dům	29.6. - 19.9.2004.	Konstantina Hlaváčková
Vídeňská secese a moderna Moravská galerie v Brně	18.11.2004 - 28.2. 2005	Štembera, Mlčoch Karasová, Uchalová, Brožková
Vlastislav Hoffman Obecní dům	14.12.2004 - 27.2.2005	
Vojtěch Preissig Jízdárna Hradu	6.11. 2004 – 31.1.2005	
Stálá expozice Kamenice n/Lipou		Nimrichter Koenigsmarková

Výstavy mimo hlavní budovu UPM

název výstavy	termín	kurátor / komisař za UPM/pořadatelé	místo konání	návštěvnost počet osob celkem a denní průměr	výnosy /výnosy ze vstupného	sponzoři dotace	tištěné materiály propagace
Rudolf Skopec	22.1.- 25.4	Jan Mlčoch	Galerie Josefa Sudka	9 40 osob cca 14 denně	7 025,- Kč	Trico, s.r.o.: tisk letáku	Leták, pozvánka
Josef Sudek: Reklamní fotografie	29.4.-1.8. 2004	Jan Mlčoch	Galerie Josefa Sudka	1 370 osob cca 20 denně	6905,- Kč	Trico, s.r.o.: tisk letáku	Leták, pozvánka
Arnošt Pikart: Fotografie	9.9.- 28.11.2004	Jan Mlčoch	Galerie Josefa Sudka	594 osob cca 10 denně	4 090,- Kč	Trico, s.r.o.: tisk letáku	Leták, pozvánka
Alena Matějková: Cesta, létající koberec	11.9.2004 – 30 9. 2005.	Milan Hlaveš	Zámek Kamenice n/L	1254 osob cca 20 denně	3 970,- za vstupné 7 140,- dobrovolné		Pozvánka, plakát A3

Výstavy vysílané do zahraničí

název výstavy	termín	kurátor	místo konání / pořadatelé
Jaroslav Rössler	10.1.-28.2.2004	Jan Mlčoch	FFI Frankfurt Německo
Buquoy Glass in Bohemia 1620-1851	5.2.-25.4.2004 6.5.-31.10.2004	Helena Brožková	Diputación Provincial of Zaragoza, Španělsko Fundación centro Nacional del Vibrio, La Granja
Ladislav Sutnar: Design in Action	6.3.-2.5.2004 9.7.-18.9. 2004 5.11.-15.1. 2004	Iva Knobloch	Museum für Gestaltung Zürich Neues Museum in Nürnberg Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam
Český plakát od 60. let do současnosti	20.10.-18.11. 2004	Petr Štembera Iva Knobloch	ddd Gallery Osaka Japonsko
České sklo	25. 6. – 5.9. 2004	Milan Hlaveš	Seoul Arts Center Korea

Návštěvnost v hlavní budově UPM v r. 2004

Měsíc	Návštěvníci celkem	Expozice	Výstava	Expozice + výstava	Volný vstup studenti	Volný vstup ostatní	Rodinná vstupenka (ks)
Leden	2900 2976	130	377	1523	450	382	38
Únor	3516 3640	243	476	1790	394	551	62
Březen	6681 6799	1467	2062	1453	781	859	59
Duben	9444 9654	487	3750	3164	1005	933	105
Květen	9353 9463	431	2805	2863	756	2452	55
Červen	14114 14220	422	2169	2152	528	8790	53
Červenec	4977 5149	1441	859	1873	142	576	86
Srpen	4632 4832	1142	414	2211	203	562	100
Září	5224 5296	526	673	2364	1105	521	36
Říjen	6063 6239	1910	1558	1385	577	545	88
Listopad	4804 4930	1290	1489	1300	628	34	63
Prosinec	4171 4341	1020	1088	1071	651	256	85
Celkem	75879 77539	10509	17720	23149	7220	16461	830

Vzhledem k tomu, že na 1 rodinnou vstupenku jdou do muzea nejméně 3 návštěvníci, je třeba k celkovému počtu návštěvníků v jednotlivém měsíci připočítat 2 krát rodinná vstupenka (např. v lednu: $2900 + 2 \times 38 = 2976$) návštěvníků. Skutečný počet návštěvníků je uveden ve sloupci Návštěvníci celkem **červeně**.

Návštěvnost 2004 podle jednotlivých výstav

Název výstavy	Počet návštěvníků	Denní průměr
Přírůstky sbírek UPM 1992-2002 (část 2004)	6 243	120
Frant. Drtikol: Fotografie 1918-1935	39 719	456
Proměny vlákna	6 798	206
Experiment a typografie (EAT)	4 770	190
Skandinávský design: Víc než mýtus	12 241	170

Činnost oddělení komunikace

Oddělení komunikace se i v roce 2004 zabývalo propagací muzea a vztahy s veřejností.

Činnost oddělení se soustředila především na krátkodobé výstavy v hlavní budově:

—Přirůstky ze sbírek UPM 1992 - 2002

—František Drtikol / Fotografie z let 1918 — 1935

—Proměny vlákna / Osobnosti české krajky druhé poloviny 20. století

—Experiment a typografie / Český a slovenský grafický design 1985 - 2004

—Skandinávský design: Víc než mýtus

Ke všem výstavám byla připravena pozvánka, několik formátů plakátů, případně leták a byla uspořádána tisková konference.

Oddělení dále zajišťovalo propagaci fotografických výstav v Galerii Josefa Sudka – představena byla tvorba Arnošta Pikarta, Josefa Sudka a Jiřího Skopce. K výstavám byly pořádány vernisáže spojené s informačním setkáním pro novináře.

V červenci zpřístupnilo UPM veřejnosti zámek v Kamenici nad Lipou, který prošel rozsáhlou obnovou. U této příležitosti byl uspořádán výjezd zájemců z řad novinářů a byla uspořádána tiskovou konferencí. Zároveň byl ve spolupráci s městem Kamenice n. L. připraven doprovodný program pro návštěvníky zámku včetně komentovaných prohlídek. K slavnostnímu zahájení provozu zámku vznikla pozvánka, plakát a leták.

Při pořádání výstav oddělení v loňském roce standardně spolupracovalo s výstavním oddělením např. na organizaci vernisáží, tvorbě a realizaci výstavní grafiky (popisky, tiráž, texty do výstav), dále s edičním odd., obchodním odd. apod.

Oddělení se podílelo také na organizaci a propagaci zvláštních akcí: Dne muzeí včetně výtvarné dílny, literárních večerů v rámci festivalu Kafka – Borges, přednášek aj.

V roce 2004 se podařilo uvést do provozu internetové stránky UPM, jejichž realizace byla dosud zejména z finančních důvodů odkládána a stránky muzea byly částečně suplovány stránkami Knihovny UPM. V květnu 2004 byly stránky uvedeny do zkušebního provozu. Na obsahové náplni stránek se podílel kolektiv pracovníků UPM, vznik stránek byl koordinován vedoucí oddělení komunikace. Autory stránek byli Petr Knobloch a Tomáš Celizna ze společnosti dgú, s nimiž muzeum již dříve spolupracovalo na internetových stránkách k výstavě L. Sutnara v r. 2003.

Zcela mimořádnou akcí z hlediska propagace muzea pak byla první pražská muzejní noc, která se konala 5. června – do této akce se kromě řady pražských muzeí zapojilo také UPM a připravilo pestrou programovou nabídku pro návštěvníky: slavnostní výstřel z děla, zprovoznění fontány na zahradě muzea, vystoupení účastníků festivalu Tanec Praha, koncert na zahradě, komentované prohlídky a výtvarnou dílnu. Množství návštěvníků, kteří u této příležitosti zamířili do muzea bylo zcela neočekávané – přišlo jich asi 7 tisíc.

Propagace výstavní činnosti muzea a komunikace s veřejností obecně byla zajišťována mj. prostřednictvím obvyklé spolupráce se zástupci hromadných sdělovacích prostředků, která spočívá v průběžné tvorbě a rozesílání tiskových zpráv k aktuálním událostem v UPM, přípravě obrazových podkladů, tiskových konferencí, dále v průběžné aktualizaci novinářského adresáře a v navazování nových a udržení osvědčených kontaktů. Oddělení udržovalo kontakty i s ostatními odbornými institucemi, předávalo informace o dění v muzeu apod.

Oddělení zajišťovalo administrativu a podklady spojené s inzercí v kulturně programových periodikách, v r. 2003 to byly např. Kultura v Praze, Srdce Evropy, Katalog muzeí a galerií, Přehled kulturních pořadů, Co, kdy v Praze, Around Prague aj. Do těchto periodik byly zaslány písemné i obrazové podklady pro inzerci a následné korektury.

Běžnou součástí agendy oddělení byla také spolupráce se sponzory krátkodobých výstav, která zahrnovala schvalování všech tiskovin a propagačních materiálů UPM s logotypem či jinou prezentací sponzorů, přípravu podkladů o činnosti UPM, průběžnou komunikaci s vybraným kontaktním pracovníkem sponzora – ohledně účasti zástupců sponzora na tiskových konferencích, vernisážích apod. Oddělení také připravovalo korespondenci a prezentace jednotlivých výstavních projektů muzea pro potenciální sponzory.

V roce 2004 pokračovala smluvní mediální spolupráce s partnery, kterými byli Radio 1, internetový týdeník www.glassrevue.com a časopis Art&Antiques. Velkým úspěchem bylo uzavření dohody o mediálním partnerství mezi UPM a Českým rozhlasem, která garantuje vysílání reklamních upoutávek k vybraným projektům muzea a dále podporuje součinnost redaktorů jednotlivých stanic ČRo s muzeem.

Mgr. Klára Vorlíčková
vedoucí oddělení komunikace

Výchovně – vzdělávací činnost

V rámci výchovně vzdělávacího systému *Dotkněte se muzea* byly realizovány aktivní programy ke všem krátkodobým výstavám a rozšiřují se aktivní zóny ve stálé expozici. Na základě uzavřené Dohody o spolupráci na období 2003 — 2005 mezi UPM a KVV PedF UK v Praze byla realizována animace a výtvarná dílna Drtikol & spol. a studenti si na konci roku vybrali další témata ke zpracování na rok 2005.

Grantového projektu *Fakultní muzeum jako centrum muzejní pedagogiky* se zúčastňují i kurátoři UPM jako autoři témat a konzultanti — pro studenty připravili i speciální prohlídku stálé expozice UPM. V Centru muzejní pedagogiky UPM bylo uskutečněno 6 seminářů muzejní pedagogiky pro studenty PedF UK v Praze, ke spolupráci se připojila i katedra občanské výchovy PedF UK v Praze.

S edicí pracovních listů pro návštěvníky UPM v Praze za období 1999 — 2003 získalo UPM Cenu ministra kultury ČR za první místo v kategorii učebnic a didaktických pomůcek v soutěži O nejkrásnější knihu.

Z převážné části byla výchovně vzdělávací činnost UPM financována z grantů OSF Praha a odměny MK ČR.

Personální zabezpečení

Výchovně vzdělávací činnost UPM byla zajišťována opět externími muzejními pedagogy, v období mateřské dovolené Vladimíry Sehnalíkové (duben — září 2004) Miroslavou Hlavsovou, od října 2004 se na přípravě a realizaci výchovně vzdělávacích projektů podílejí obě.

Od listopadu 2004 organizačně provoz Centra muzejní pedagogiky UPM v Praze zabezpečuje v rámci grantu OSF jako externista František Topinka, student V.ročníku jednooborového studia Vv pro ZUŠ PedF UK v Praze. Jako externí průvodkyně i nadále s UPM spolupracuje Hana Pfejferová,

K jednotlivým realizovaným formám výchovně vzdělávací činnosti:

1) samoobslužné formy

aktivní samoobslužné programy ke krátkodobým výstavám v hlavní budově UPM v Praze

—Přírůstky ze sbírek UPM 1992 - 2002

—František Drtikol / Fotografie z let 1918 — 1935

—Proměny vlákna / Osobnosti české krajky druhé poloviny 20. století

—Experiment a typografie / Český a slovenský grafický design 1985 - 2004

—Skandinávský design: Víc než mýtus

aktivní program ve stálé expozici

—V sále užitě grafiky a fotografie byl v listopadu nainstalován pracovní stůl s výtvarně zaměřeným aktivním programem pro návštěvníky — vytvářením vlastních pohlednic z UPM prostřednictvím tisku z plochy, které současně slouží jako propagační materiál UPM.

—Studentky SUŠTR v Praze připravily v rámci vyučování ukázky textilních technik pro textilní kartotéku do sálu textilu a módy. Byly vyrobeny kartotéční lístky a technická skupina ve spolupráci

s grafikem realizovala první část kartotéčních lístků k paličkované krajce. Přípravou popisek ke kartotéce se zabývá Ing. Alena Samohýlová.

—Absolventi VŠUP Praha připravují ukázky způsobů výroby a dekorace skla a keramiky ve formě jednoduchých nádob určených k dotýkání.

prezentace návštěvníků ve stálé expozici

—V květnu se uskutečnila výměna sedacího nábytku z kolekce vítězných židlí vytvořených účastníky soutěže *Sedněte si, prosím* v jednotlivých sálech stálé expozice při příležitosti Mezinárodního dne muzeí.

spolupráce se školami

- katedra výtvarné výchovy PedF UK v Praze
- katedra občanské výchovy PedF UK v Praze
- katedra výtvarné výchovy PedF UJEP Ústí nad Labem
- VŠUP Praha
- SUŠTR Praha

pracovní listy a další edukativní tiskoviny pro návštěvníky muzea

—**pracovní listy ke krátkodobé výstavě Přírůstky ze sbírek UPM 1992 - 2002**

Na stopě/příběhům věcí / Backtracking / Stories of Artifacts

12 stran, tisk, grafická úprava Ondřej Zámeš, česká a anglická varianta

—**pracovní listy ke krátkodobé výstavě František Drtikol / Fotografie z let 1918 — 1935**

Tělo, světlo, linie / Body, Light, Line

16 stran, tisk, vložený barevný list, grafická úprava Štěpán Malovec, česko—anglický text

—**pracovní listy ke krátkodobé výstavě Proměny vlákna**

Proměny vlákna / Metamorphosis of fibre

12 stran, vystřihovánka, tisk z odměny za Nejkrásnější českou knihu, grafická úprava Štěpán Malovec, česko-anglický text

—**pracovní listy k výstavě Experiment a typografie (nevydány)**

Co to je -tajemné slovo- typografie

—**pracovní listy k výstavě Skandinávský design: Víc než mýtus**

Design aneb Co vypráví věci okolo nás / Design or what we are told by things around us

skládaný formát A2, grafická úprava Štěpán Malovec, česko-anglický text

2) servis

—**komentované prohlídky pro pedagogy)**

realizováno bylo 9 komentovaných prohlídek výstav

—**komentované prohlídky stálé expozice a krátkodobých výstav s průvodcem)**

realizováno bylo **20 komentovaných prohlídek stálé expozice** pro objednané cílové skupiny včetně speciálních

—**výtvarné dílny**

animace výstavy a otevřená výtvarná dílna ke krátkodobé výstavě

František Drtikol / Fotografie z let 1918 — 1935

Drtikol & spol.

30. května 2004

spolupráce)

studenti z KVV PedF UK v Praze, studenti z KVV PedF UJEP v Ústí nad Labem

Cílem celé dílny bylo prostřednictvím zážitků při animaci a tvůrčích činnostech na výtvarné dílně rozšířit a prohloubit návštěvníkům znalosti o principech tvorby Františka Drtikola a představit jejich aktuálnost v současném světě. Hlavním motivem animace bylo sledování cesty, kterou šel Drtikol při hledání svého ideálu. Cílem animace nebylo podání faktografických informací o Drtikolově díle, ale spíše poukázání na zajímavé souvislosti a zprostředkování hlubšího zážitku. Autorkami animace byly Linda Arbanová, Lucie Hajdušková, a Kateřina Pavelková, studentky KVV PedF UK. Na animaci ve výstavě navazovala výtvarná dílna v ateliéru a na zahradě muzea, kterou vedl student František Topinka.

výtvarná dílna při příležitosti akce Muzejní noc

5. června 2004

Výtvarná dílna Drtikol & spol. byla zopakována při Muzejní noci. Vzhledem k velkému počtu návštěvníků dílna probíhala v ateliéru a na chodbě muzea. Návštěvníci projevíli o dílnu veliký zájem. Součástí byla i projekce fotografií návštěvníků z dílny Drtikol & spol. z 30. května, promítaná na plátno v chodbě muzea za zvuků hudby. UPM připravilo aktivní program pro návštěvníky jako jediné z dvaceti zúčastněných muzeí.

výtvarná dílna Vánoční kouzlení

11. prosince 2005

Výtvarná dílna pro děti i dospělé byla inspirována sbírkami stálé expozice. Cílem bylo motivovat návštěvníky k prohlídce stálé expozice, vytvořit prostor pro jejich vlastní tvorbu a rozvíjet spolupráci rodičů (popř. prarodičů) a dětí. Návštěvníci měli objevit označené zásuvky ve stálé expozici, prohlédnout si vystavené exponáty. Potom odcházeli do ateliéru, kde si mohli sami vyzkoušet výrobu škrobových a benzínových papírů a vánočních přání. Důležitá byla i předvánoční atmosféra navozená výzdobou ateliéru a pouštěním koled.

—**programy "Na míru"**

program ve stálé expozici a v ateliéru pro děti z azylového zařízení v Kostelci nad Orlicí

program ve stálé expozici a v ateliéru pro děti z Dětské tiskové agentury

—**tématické akce (svátky, atd.)**

výstava plakátů vytvořených návštěvníky výtvarné dílny EC 173 Vindobona R na chodbě muzea u příležitosti Mezinárodního dne muzeí

aktivity Centra muzejní pedagogiky UPM v Praze)

semináře muzejní pedagogiky)

dva úvodní semináře s představením programu Dotkněte se muzea pro studenty katedry občanské výchovy PedF UK v Praze

31. března 2004

úvodní seminář s představením programu Dotkněte se muzea pro studenty katedry dějepisu PedF UK v Praze

6. května 2004

úvodní seminář s představením programu Dotkněte se muzea a komentovanou prohlídkou stálé expozice pro studenty katedry jednooborového studia VV ZUŠ PedF UK v Praze

18. listopadu 2004

úvodní seminář s představením programu Dotkněte se muzea a praktickým seminářem pro studenty katedry občanské výchovy PedF UK v Praze

25. listopadu 2004

praktický seminář pro studenty katedry jednooborového studia výtvarné výchovy PedF UK v Praze

2. prosince 2004

speciální komentované prohlídky

speciální komentovaná prohlídka stálé expozice pro studenty KVV Pedf UK v Praze jako součást semináře muzejní pedagogiky

18. 11. 2004, PhDr. Iva Knobloch, PhDr. Konstantina Hlaváčková, Jan Mlčoch, PhDr. Daniela Karasová, CSc., prom.hist. Helena Brožková

speciální samostatná komentovaná prohlídka stálé expozice se zaměřením na nábytek pro studenty KVV Pedf UK v Praze

PhDr. Daniela Karasová, CSc.

—projekt *Oživená zahrada (představujeme účastníky keramického symposia v Bechyni...)*

Cílem projektu je vytvořit další celoroční výstavní prostor na zahradě muzea a dát tak procházejícímu potencionálnímu návštěvníkovi muzea možnost seznámit se s většími objekty v obdobném prostředí, ve kterém byly prezentovány na symposiu v Bechyni, jehož je UPM spolupořadatelem.

Projekt chápe muzeum jako součást veřejného městského prostoru a současně dává možnost

i zaměstnancům muzea seznámit se s exponáty symposia.

prezentace výchovně vzdělávací činnosti UPM pro veřejnost

Cena ministra kultury ČR za první místo v soutěži O nejkrásnější knihu v kategorii didaktické pomůcky za ediční řadu pracovních listů UPM

odměna 30.000 Kč byla použita na tisk dalších pracovních listů UPM

prezentace aktivního programu k výstavě Františka Drtikola

Tělo, světlo, linie, aneb Drtikol & spol.

na semináři Rady galerií ČR Nové metody ve výchovně vzdělávací práci s veřejností, říjen 2004

vzdělávání

Účast na ročním cyklu seminářů **Škola a muzeum pod jednou střechou** - pořádáno NG v Praze.

Účast na semináři **Nové metody práce s veřejností v galeriích** ve Veletržním paláci, říjen 2004. Součástí byly i dvě exkurze: v Moravské galerii v Brně a v Galerii umění Karlovy Vary.

odborný seminář zaměřený na zpřístupnění výstavy lidem s mentálním a tělesným postižením

Galerie Rudolfinum, prosinec 2005

publikační činnost

pracovní listy (viz výše)

katalogový list pro katalog konference nevládních iniciativ v lednu 2004

prezentace aktivního programu k výstavě Františka Drtikola pro webové stránky

Rady galerií České republiky

program Brána muzea otevřená OSF Praha)

V roce 2004 bylo UPM nositelem dvou grantů — *Fakultní muzeum jako centrum muzejní pedagogiky I. a II.*

V rámci grantu byla realizována výtvarná dílna *Drtikol & spol.*, vybudována knihovnička muzejní pedagogiky UPM, pořízen digitální fotoaparát se stativem na fotodokumentaci projektů a zajištěna repase počítače pro dokumentaci výchovně vzdělávací činnosti.

Nedočerpané finanční prostředky, které jsou převedeny do roku 2005, budou použity na přípravu

a realizaci programů připravených studenty do stálé expozice UPM a na výtvarnou dílnu na zahradě UPM.

spenzoři výchovně vzdělávacích aktivit 2004)

Firma KOH—I—NOOR HARDTMUTH v Českých Budějovicích

výtvarný materiál na základě smlouvy ve výši 20 000 Kč

Foto—video Škoda

sleva 10% na zakoupení digitálního fotoaparátu

Vitra Koncept, s.r.o

židle Panton Chair

návštěvnost organizovaných skupin žáků a studentů v roce 2004 v hlavní budově)

(bez individuálních návštěvníků a rodinných skupin)

měsíc	snížený vstup	volný vstup
leden	234	450
únor	417	394
březen	1167	781
duben	1793	1005
květen	1137	756

červen	1013	528
červenec	538	142
srpen	558	203
září	632	1105
říjen	1007	577
listopad	1016	628
prosinec	725	651
celkem	10 237	7 220

celkem 17 457 návštěvníků, tzn. o 54 % více ve srovnání s rokem 2003

návštěvnost školních skupin s pedagogy

měsíc	počet škol
leden	5
únor	4
březen	17
duben	21
květen	21
červen	10
červenec	—
srpen	—
září	38
říjen	15
listopad	30
prosinec	22
celkem	162

Celkový počet návštěvníků ve školních skupinách: 2 968

Mgr. Vladimíra Sehnalíková
muzejní pedagog

Činnost Knihovny UPM

Přírůstky knihovního fondu	Celkem 2515 kj.
Z celkového přírůstku činí	2518 kj.
Knihy a časopisy	nesp. 1332 kj.
Výstavní katalogy	997 kj.
Aukční katalogy	170 kj.
Diapozitivy	0 ks
CD	19 ks
Videokazety	0 ks
Z toho:	
Koupí	525 kj.
Výměnou	333 kj.
Darem	1582 kj.
Za zápůjčky	27 kj.
Za reprodukční práva	51 kj.
Odepsáno	3 kj.

Knihovna má k 31. prosinci 2004 celkem 163 032 kj.

Na nákup knižního fondu bylo v roce 2004 vynaloženo 375 500,- Kč.

Hodnota publikací získaných výměnou činí 10 851,- Kč.

Uživatelé knihovny a služby

Návštěvníci knihovny a studovny	6 482 osob
Čtenáři	5 897 osob
Uživatelé internetu	585 osob
V roce 2004 zapsaných čtenářů	413 osob
z toho pracující	101
studenti+důchodci	271
držitelé průkazek na volný vstup	41
uživatelů internetu	40

Výpůjčky	22 952 kj.
Prezenční	21 630 kj.
Absenční	84 kj.
Pracovníkům muzea	1 168 kj
MVS	70 kj.

Bibliografické a knihovnické informace většího rozsahu

Ve studovně	průměrně 15 denně
Telefonicky	41
Prostřednictvím internetu	75
Písemně	39
Rešerše knih a časopisů a konzultace	58

Výběrová bibliografie 8 str.

Kopírovací služba

Kopie černobílé	65 915 kopií
pro veřejnost	58 105
pro pracovníky muzea	7 810

Kopie barevné	2 510 kopií
pro veřejnost	1 985
pro pracovníky muzea	525

Fotografování vlastním digitálním aparátem 69 žádostí

Využívání internetu

Uživatelé knihovny	585 osob
Domovskou stránku knihovny navštívilo	7824 osob
Dotazy vyřízené prostřednictvím internetu	75

Zpracování a ochrana knihovního fondu:

Evidence i katalogizace je prováděna průběžně. Od roku 2001 je celý roční přírůstek katalogizován pouze do elektronické databáze. Od roku 2001 též probíhá souběžná rekatalogizace starších přírůstků fondu do elektronické databáze. Během roku 2003 byly nově z katalogizovány přírůstky z let 1975 až 1978. Články z periodik jsou rozepisovány do elektronické databáze již od roku 1996.

Katalogizace do elektronické databáze celkem	10 306 záznamů
Přírůstky (monografie, seriály a výstavní katalogy)	1 354 záznamů
Články	4 179 záznamů
Seriály (časopisy a periodické sborníky)	41 záznamů
Retrospektivní katalogizace	4 732 záznamů

Katalogizace

do generálního jmenného lístkového katalogu včetně přípisů 1 852 záznamů

Revize a ochrana knihovního fondu

Revize knihovního fondu se podle knihovního zákona 257/2001 Sb. nemusí provádět průběžně, ale pouze jednou za 10 let.

Vazby časopisů	122 sv.
Opravy knižního fondu vlastními silami	25 sv.
(hřbety knih, roztržené listy, vlepování chybějících stran)	76 sv.
nové desky na separáty včt. tkanic)	12 ks

Nejdůležitější práce spojené s evidencí a provozem knihovny:

Agenda spojená s MVS

Administrace databáze T Series, průběžná redakce záznamů v této databázi

Administrace domovské stránky knihovny na www

Export záznamů z elektronické databáze pro různé účely

Školení uživatelů T series a uživatelů databází

Stěhování knihovny z mimopražského depozitáře do Prahy a jeho rozmístění do nových regálů a uspořádání v nových skladištích.

Nová činnost knihovny

V roce 2004 se knihovna UPM zapojila do projektu **Virtuální umělecká knihovna** spolu s dalšími 3 knihovnami zaměřenými na výtvarné umění - s Knihovnou Národní galerie, knihovnou Moravské galerie a knihovnou Vysoké školy Umělecko-průmyslové v Praze.) Přístup na adrese: <http://vuk.upm.cz>

Spolupráce, výstavky, akce, školení, semináře atd.:

Knihovna pravidelně spolupracuje s různými vědeckými institucemi, se školami, veřejnými sdělovacími prostředky – tisk, film a televize, a samozřejmě s dalšími knihovnami, zapojuje se do různých knihovnických akcí (Březen měsíc internetu, anketa Moje kniha, Týden knihoven apod.). Úzce spolupracuje s knihovnami zapojenými do projektu Virtuální knihovny,

s NK při vytváření Souborného katalogu ČR CASLIN, s jinými knihovnami prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby, od roku 2000 se Knihovna UPM zapojila se do Jednotné informační brány.

Ve studovně se konaly 4 drobné výstavky a další akce (vernisaže a tiskové konference), školení, semináře, filmování, slavnostní předávání ceny Přítel knihovny, cyklus přednášek při příležitosti festivalu Kafka - Borgese apod.

Pracovnice knihovny se nejen zúčastnily řady školení a seminářů, ale též na nich přednesly odborné příspěvky. Kromě toho též samy uspořádaly několik školení pro uživatele knihovny a pracovníky muzea jak vyhledávat v databázi Art Full Text, do které Knihovna UPM získala licencovaný přístup.

Podrobněji viz Zpráva o činnosti Knihovny na: <http://www.knihovna.upm.cz>

PhDr. Jarmila Okrouhlíková
vedoucí knihovny

Zámek Kamenice nad Lipou – zpráva o činnosti

Stavební činnost.

Počátek roku 2004 byl ve znamení odstraňování vad převážné části stavebních akcí povolených na zámku. Lesostavby Třeboň a PSJ Holding Jihlava jako rozhodující zhotovitelé, spolu s celou řadou subdodavatelů, intenzivně pracovali na přípravě stavby ke kolaudaci. V předstihu prohlédli stavbu pracovníci hygienické stanice a hasičského záchranného sboru. Dne 27.1.2004 proběhla kolaudace a následně byla stavba uvedena do trvalého užívání.

Dne 10.3. 2004 byly opět zahájeny práce na opravě fasád. Akce v dubnu pozastavena, následně po vzájemných jednáních práce pokračovali prakticky do zámru. Opraveno bylo kompletně nádvoří, věž a všechny strany vyjma jižní a bastionu na severní straně. Bylo rozhodnuto obnovit sluneční hodiny na jižní fasádě. Návrh zpracoval Ing. Jiří Fomín, zaměstnanec UPM, jakož i vlastní realizaci. V dubnu až září instalována na zámku počítačová síť. Ve druhé polovině roku dokončeny práce na zabezpečovacích systémech zámku. Firma Lesostavby Třeboň v průběhu letních měsíců prováděla opravy nátěrů oken a dveří.

Využití objektu.

Dne 20.2.2004 se sešlo asi 40 bývalých zaměstnanců ozdravovny, aby jako jedni z prvních mohli posoudit zhotovené dílo. Koncem února bylo započato s pracemi na přestěhování městského muzea. Dne 9.3.2004 (a následně několikrát) se konala na zámku jednání zástupců UPM, Městského úřadu a Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (dále jen UTB) k zajištění instalací a otevření expozic na zámku. Za UTB byl realizací pověřen akad. arch. K. Lapka. Koncept výstavy „Minulost a budoucnost zámku“ byli pověřeni doc. J. Škabrada a arch. J. Adámek. Od dubna na zámku pracovali restaurátoři a za pomoci pracovníků zámku se připravovaly exponáty výstavy kovů. Před otevřením na instalaci expozic zde intenzivně pracovali od 28.6. studenti UTB.

Dne 3. 7. 2004 slavnostně zámek otevřen a zpřístupněn široké veřejnosti.

Na základě dohody vedení UPM a fy EDSCHA se konala na zámku akce Jihočeských výtvarníků spolu s výtvarníky z Německa. Od 15.7. se zde střídali malíři z jižních a západních Čech spolu s malíři z Německa. Výstavu obrazů na závěr pobytu přijel shlédnout i hejtman Jihočeského kraje pan Zahradník.

Dne 11.9. proběhla vernisáž výstavy A. Matějkové „Cesta“ a „Létající koberce“.

Dne 4.10. proběhlo na zámku setkání u příležitosti šedesátých narozenin pana Rudolfa Geymüllera, syna bývalého majitele zámku.

Dne 18.10.04 se uskutečnilo námětové cvičení profesionálních a dobrovolných hasičů. Zásah byl naplánován v J.V. koutu pudy. Celkem se zúčastnilo cca 25 hasičů.

Od 1.12. zámek střežen nepřetržitě pracovníky fy. SIPADAN Písek.

Počet návštěvníků za rok 2004: platících 6118, celkem **7259**

Jiří Šimánek
vedoucí zámku

Zpráva o finančním hospodaření za rok 2004

1) V dubnu 2004 proběhla v Uměleckoprůmyslovém museu kontrola OMG MK ČR

na dodržování povinnosti vlastníka sbírky (zákon č. 122/2000 Sb. na ochranu, práva, evidenci a inventarizaci sbírek).

Ve 2. polovině roku 2004 byla provedena kontrola čerpání a užití dotačních prostředků poskytnutých z předstrukturálních fondů EU na projekt Virtuální katalog evropského skla.

Dále probíhaly periodické kontroly v oblasti mezd a pojištění. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny vážné nedostatky a nebyly uloženy žádné sankce.

Vnitřní kontroly probíhaly dle plánu kontrol.

2) V roce 2004 bylo provedeno ze strany Ekonomického odboru MK 26 úprav.

Uměleckoprůmyslové museum požádalo zřizovatele o jednu úpravu rozpočtu.

Z těchto úprav na řešení provozních potřeb musea bylo určeno 954 tis. Kč:

740 tis. Kč na navýšení platů

174 tis. Kč na úhradu věcných nákladů v důsledku změn DPH

Další úpravy rozpočtu byly zaměřeny na financování účelových akcí.

Dotace na financování dlouhodobého majetku činily 7.107 tis. Kč.

Na řešení neinvestičních potřeb bylo vynaloženo 16.370 tis. Kč.

3) V roce 2004 bylo dosaženo nulového hospodářského výsledku. Tento hospodářský výsledek však byl docílen jak značnými úsporami v oblasti nákladů, tak hledáním nových zdrojů v oblasti příjmů a rovněž použitím prostředků z rezervního fondu (173 tis. Kč) a z fondu reprodukce majetku (399 tis. Kč).

Rozklad příjmů a výdajů UPM

Osvědčení k vývozům

v roce 2000	435
v roce 2001	305
v roce 2002	294
v roce 2003	214
v roce 2004	213

Celkové příjmy ze vstupného

	tis. Kč
v roce 2000	2010

v roce 2001	2961
v roce 2002	2638
v roce 2003	2857
v roce 2004	4171

Návštěvnost a příjmy ze vstupného – hlavní budova

Druh vstupného	Počet návštěvníků	Příjmy v Kč
Základní – expozice a výstava	17.509	2.101.080,-
Snížené – expozice a výstava	5.640	338.400,-
Expozice – základní	5.889	471.120,-
Expozice – snížené	3.515	140.600,-
Výstava – základní	9.094	545.640,-
Výstava – snížené	8.431	252.930,-
Rodinné vstupné /počet vstupenek/	830	99.600,-
Volný vstup	22.113	—————
		3.949.370,-

z toho

Výstava	Počet návštěvníků	Vstupné v Kč
Přírůstky sbírek 1992–2002 (část 2004)	6.243	218.953,-
František Drtikol	39.719	1.021.506,-
Skandinávský design	12.241	397.978,-

Na zvýšené návštěvnosti se pozitivně projevila jak zvýšená návštěvnost Prahy, tak i atraktivní výstavní tituly, a to i při rostoucím zájmu návštěvníků o dny volného vstupu či nárůst při muzejní noci.

Reprodukční práva

	tis. Kč
v roce 2000	145
v roce 2001	331
v roce 2002	227
v roce 2003	235
v roce 2004	259

Nájem a služby

	tis. Kč
v roce 2002	400
v roce 2003	403
v roce 2004	557

Navýšení představuje fakt, že od druhé poloviny roku pro potřeby veřejnosti začal sloužit zámek v Kamenici nad Lipou.

Tržby – výstavní činnost

	tis. Kč
v roce 2003	914
v roce 2004	4252

Nárůst příjmů v této činnosti byl dán úspěšnou zápůjčkou výstavy České sklo do Soulu v Koreji (3004 tis. Kč).

Nákup knih

	tis. Kč
v roce 2000	666
v roce 2001	411

v roce 2002	382
v roce 2003	662
v roce 2004	365

Položka na nákup knih je stále velmi nízká, i když knihovna vyrovnává zisk nových knih výměnou za vlastní publikace.

Pohonné hmoty

	tis. Kč
v roce 2001	137
v roce 2002	105
v roce 2003	86
v roce 2004	100

Ostatní spotřební materiál

	tis. Kč
v roce 2001	777
v roce 2002	839
v roce 2003	818
v roce 2004	860

Drobný materiál

	tis. Kč
v roce 2001	666
v roce 2002	182
v roce 2003	379
v roce 2004	815

Nárůst výdajů je dán nákupem z prostředků institucionálního grantu.

Opravy strojů

	tis. Kč
v roce 2000	571
v roce 2001	539
v roce 2002	487
v roce 2003	813
v roce 2004	1055

Nárůst výdajů je dán opravami EZS, EPS a dalších při popovodňových úpravách.

Oprava a údržba budov

	tis. Kč
v roce 2000	7352
v roce 2001	2207
v roce 2002	136
v roce 2003	576
v roce 2004	10754

Dotací MK byly hrazeny opravy fasád v Kamenici nad Lipou v objemu 6.978 tis. Kč.

Zbývající část finančních prostředků byla vložena do oprav historické budovy UPM, kde byly v minulosti prováděny jen běžné opravy. Tyto (finančně nezajištěné) opravy byly kryty z rezervního fondu a z fondu reprodukce majetku.

Poštovné a telefony

	poštovné	telefony
	tis. Kč	tis. Kč
v roce 2000	137	1096
v roce 2001	122	1008
v roce 2002	102	759
v roce 2003	130	728
v roce 2004	98	805

Předchozí klesající trend ve výdajích za telefony byl v roce 2004 negativně ovlivněn navýšením sazby DPH.

Ostraha a úklid

	ostraha	úklid
	tis. Kč	tis. Kč
v roce 2000	1634	353
v roce 2001	1779	341
v roce 2002	1687	274
v roce 2003	1887	289
v roce 2004	1976	382

Růst nákladů je dán otevřením pracoviště UPM v Kamenici nad Lipou.

Nákup sbírkových předmětů

	tis. Kč
v roce 2000	1471
v roce 2001	673
v roce 2002	314
v roce 2003	1052
v roce 2004	3345

Z prostředků MK ČR byl hrazen nákup sbírkových prostředků za 3.111 tis. Kč.

Mzdové prostředky

	platy tis. Kč	DPP+DPČ tis. Kč	civilní služba tis. Kč
2000	13329	342	84
2001	13742	515	90
2002	15349	523	56
2003	16373	408	51
2004	19900	483	30

Navýšení mzdových prostředků ve výši 1.906 tis. je z institucionálního grantu.

Odpisy

	tis. Kč
v roce 2000	4856
v roce 2001	6785
v roce 2002	3777
v roce 2003	4065
v roce 2004	3725

Od roku 2002 jsou používány prodloužené sazby odepisování. Výše odpisů v roce 2004 byla snížena zaúčtováním převodu prostředků do rezervního fondu MK (1,206 tis.Kč – nevyčerpaná dotace na opravy fasád na zámku v Kamenici nad Lipou).

4. Rozbor zaměstnanosti

Viz tabulka

Celkový limit na platy nebyl překročen. K překročení nedošlo ani u účelových dotací na vědu a výzkum. Prostředky na platy nebyly čerpány z mimorozpočtových zdrojů. Fond odměn nebyl použit.

5. Převod nevyužitých finančních prostředků

Vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám v závěru roku 2004 nebyly dokončeny fasády na zámku v Kamenici nad Lipou. Do rezervního fondu MK ČR bylo proto převedeno 1.206.000,- Kč. Do tohoto fondu také byly převedeny nevyčerpané investiční prostředky na EZS a EPS v Kamenici nad Lipou v objemu 15.634,- Kč.

6. Finanční prostředky ze zahraničí

Ze zahraničí museum obdrželo 500 USD darem. Za tyto prostředky byl zakoupen digitální fotoaparát.

7. Zahraniční služební cesty

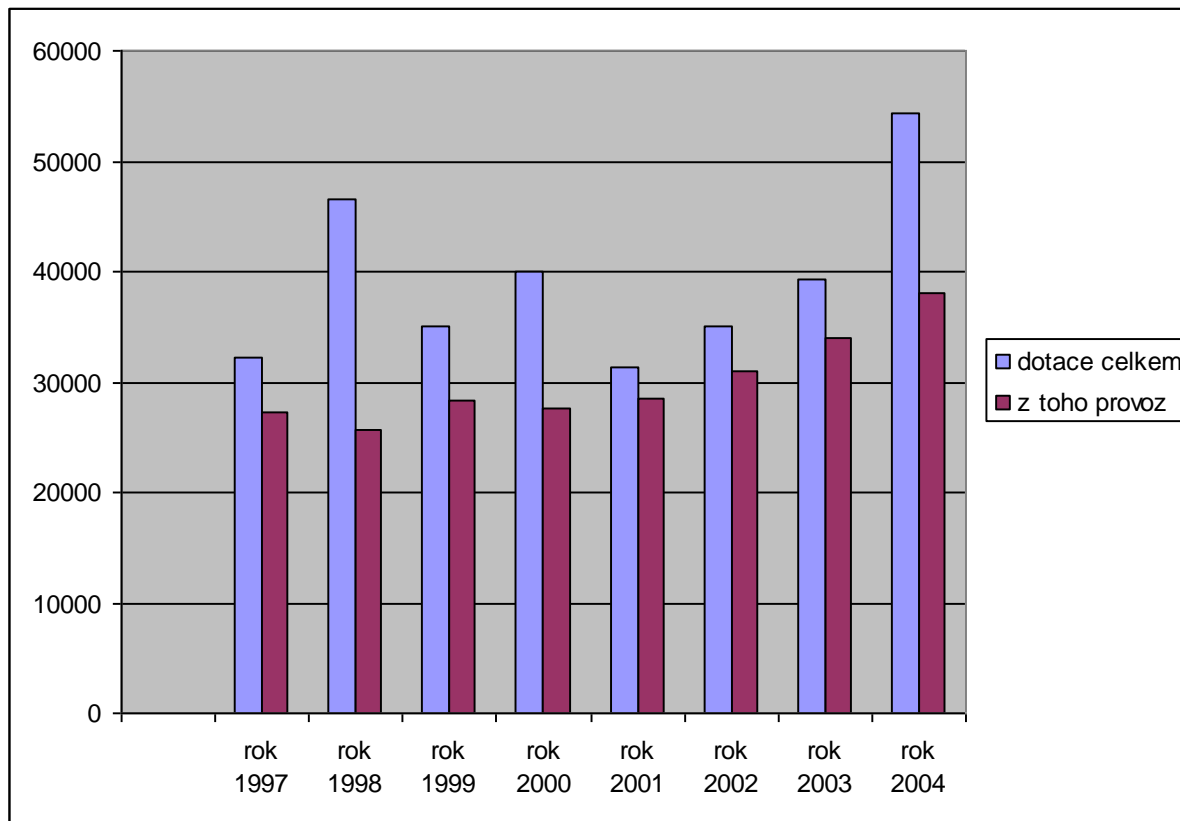
viz příloha

8. Přehled zálohových plateb

viz příloha

9. Srovnání výše poskytnutých prostředků ze státního rozpočtu

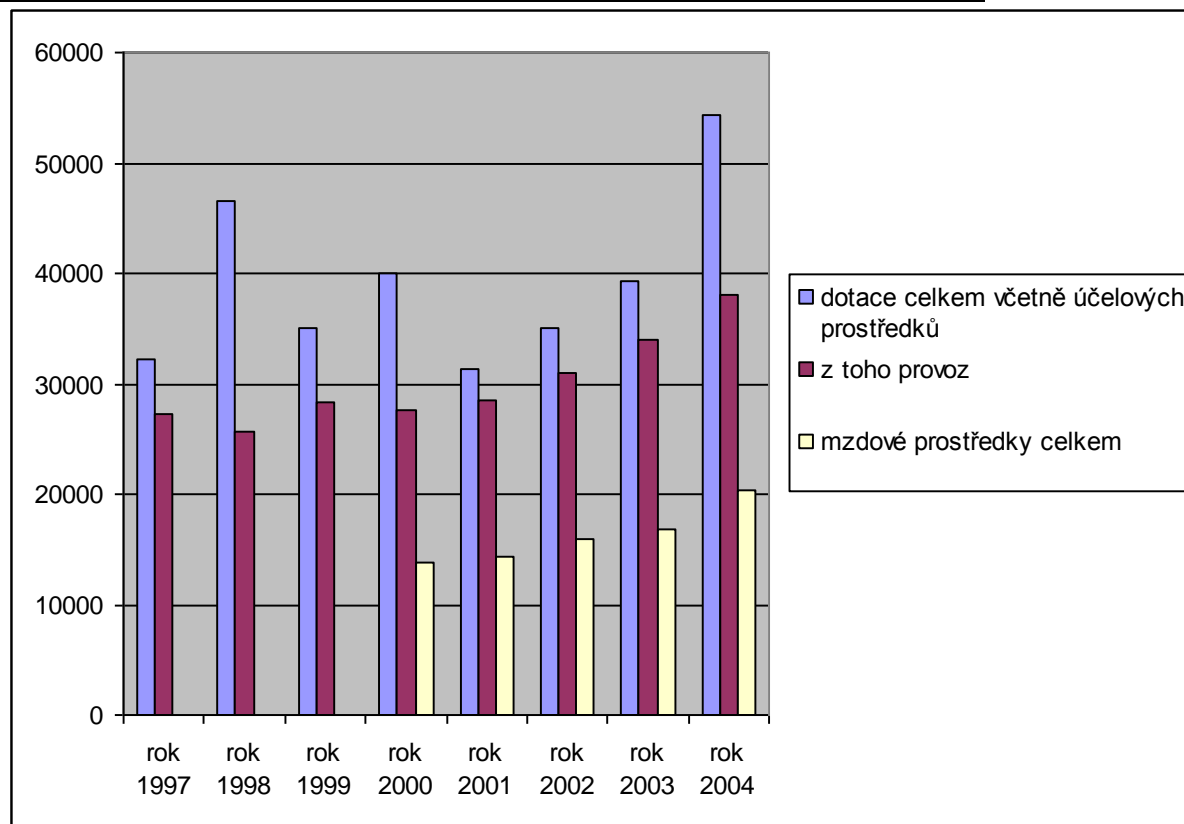
období	dotace celkem včetně účelových prostředků	z toho provoz
rok 1997	32215	27215
rok 1998	46621	25592
rok 1999	35061	28394
rok 2000	40070	27575
rok 2001	31241	28490
rok 2002	35012	30930
rok 2003	39229	33995
rok 2004	54382	38012

Z přehledu je patrné, že rozpočty v jednotlivých letech jsou ovlivněny rozpočtovými úpravami (ISO, výkupy, fasády na zámku v Kamenici nad Lipou zejména v roce 2004, účelové dotace na výstavy)

Období	dotace celkem včetně účelových prostředků	z toho provoz	mzdové prostředky celkem
rok 1997	32215	27215	
rok 1998	46621	25592	
rok 1999	35061	28394	
rok 2000	40070	27575	13755

rok 2001	31241	28490	14347
rok 2002	35012	30930	15928
rok 2003	39229	33995	16832
rok 2004	54382	38012	20413

Tabulka jasně ukazuje, že stálý příspěvek na provoz trvale tvoří méně než položka na mzdy.
V roce 2004 byl rozpočet na provoz posílen nad rámec schváleného rozpočtu finančními prostředky:

8 106 tis. Kč – fasády Kamenice nad Lipou (z toho vyčerpáno 6.978 tis. Kč)
4.013 tis. Kč – institucionální grant – České instituce moderního designu 20. století
1 283 tis. Kč – kulturní aktivity
100 tis. Kč – veřejné informační služby knihoven VISK
3 976 tis. Kč – integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví
3 111 tis. Kč – výkup předmětů kulturní hodnoty
Na financování dlouhodobého majetku bylo přiděleno:
2 526 tis. Kč – EZS Kamenice nad Lipou
3 335 tis. Kč – ISO preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí
580 tis. Kč – ISO DEMUS
620 tis. Kč – institucionální grant – České instituce moderního designu 20. století

Příspěvek na provoz byl čerpán rovnoměrně.

Účelové dotace byly uvolňovány dle splatnosti uzavřených smluv a objednávek.

10. není

11. není

M. Košťál

Ekonom UPM